

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

CHYTŘE PROTI AIDS

Pavel Škrobánek

Vítkov 2012

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 14. Pedagogika, psychologie, sociologie a
problematika volného času

Chytře proti AIDS

Cleverly against AIDS

Autor: Pavel Škrobánek
Škola: Gymnázium, Vítkov, Komenského
145, příspěvková organizace.
Komenského 145
749 01 Vítkov

Vítkov 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci vypracoval samostatně, použil jsem pouze podklady uvedené v příloženém seznamu a postup při zpracování a dalším nakládání s prací je v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V dne

podpis:

Anotace

Záměrem této práce je poukázat na vzrůstající nebezpečí pohlavně přenosných chorob, zejména pak onemocnění AIDS v České republice.

V první části projektu je prezentován výčet nejproblematictějších druhů pohlavně přenosných chorob. Největší pozornost je věnována problematice AIDS, jejíž jednotlivé části jsou prokládány praktickým výzkumem formou dotazníků, od kvality informovanosti o tomto onemocnění, přes míru prevence dotázaných až po chování veřejnosti k HIV pozitivním. Mnohé z problémů byly konzultovány s odborníkem a členem ČSAP. Cílem teoretické části je vysvětlit, proč je tak důležité se těmto problémům věnovat a hledat jejich řešení.

Druhá část práce pojednává o principu a výhodách autorem navrženého způsobu prevence, která spočívá v aplikování malé nášivky z vnitřní strany kalhot.

Klíčová slova

AIDS; Kapavka; Syfilis; Podprahové vjemy; Prevence; Kondom; Český červený kříž

Annotatio

The subject of this work is to highlight the growing danger of sexually transmitted diseases, especially AIDS in the Czech Republic.

In the first part of the project there is a list of the most problematic types of sexually transmitted diseases. The greatest attention is devoted to problems connected with AIDS, each section is interspersed with a practical research in the form of questionnaires, the quality of awareness of this disease, the rate of prevention, or how respondents behave to HIV positive people. Many of the problems have been discussed with an expert and a member of CSAP. The theoretical part is to explain why it is so important to take these problems seriously and find solutions.

The second part discusses the rationale and benefits of the proposed method of prevention, which consists of applying small appliques inside of the pants.

Key words

AIDS; Gonorrhoea; Syphilis; subliminal perception; prevention; condom; Red Cross

Obsah

Úvod.....	6
Metodika.....	7
1 Pohlavně přenosné choroby.....	8
1.1 Kapavka.....	9
1.2 Syfilis.....	10
1.3 Další pohlavně přenosné choroby.....	11
2 HIV/AIDS.....	13
2.1 Historie.....	13
2.2 Epidemiologie.....	15
2.2.1 Epidemiologie v ČR.....	17
2.3 Popis viru a onemocnění.....	18
2.3.1 Testování a léčba.....	20
2.4 Přenos.....	22
2.5 Prevence.....	24
2.6 HIV pozitivní.....	28
3 Alternativní prevence.....	31
3.1 Umístění.....	31
3.2 Podprahové vjemy.....	33
3.3 Finance pro všechny.....	34
3.4 Pohled veřejnosti.....	37
Závěr.....	40
Seznam literatury.....	42
Seznam zkratk.....	44
Přílohy.....	45

Úvod

Téma HIV/AIDS jsem si vybral hned z několika důvodů. Jednak proto, že jsem členem ČČK a měl jsem možnost účastnit se semináře zabývajícího se právě touto problematikou, kde jsem se seznámil s průběhem onemocnění a jeho dopadem na společnost. Závěrem kurzu jsem absolvoval písemný test a byl jsem zmocněn (viz příloha č. 1) vykonávat veřejně preventivní a osvětovou činnost.

Druhým důvodem je má následná zkušenost z besed, které jsem odpřednášel v posledních třech letech ku příležitosti světového dne boje proti AIDS, vždy prvního prosince. Při mnohačetných diskuzích s náctiletými a pročítání výsledků mého výzkumu jsem došel k závěru, že nejdůležitějším bodem v této problematice je prevence.

Stává se výrazně znatelným, že nové metody antikoncepce výrazně mění sexuální návyky. Ať už se bavíme o přerušované souloži nebo postkoitálních pilulích, které dokáží zabránit otěhotnění i po styku. Nedílným faktorem je i rychlá a snadná výměna jakýchkoli informací, které se mohou týkat i pornografie, sexuálních praktik a podobně. To vše vede k větší sexuální volnosti v mladším věku.¹

Lidé nejsou často ochotni naslouchat či přispívat na boj proti AIDS dokud se jich problém netýká osobně, nebo z toho hned v daném okamžiku nějakým způsobem netěží právě oni. Na druhou stranu tento postoj nepřísluší úplně všem, najde se i velká část veřejnosti, která si ráda nechá poradit, která s ochotou neziskovým organizacím přispěje. Avšak různé charitativní akce a osvěta se nedějí každý den, a tak jejich účinek není dostatečně intenzivní.

Snažil jsem se tedy vymyslet preventivní opatření, které by řešilo většinu těchto problémů. Aby lidé byli ochotni přispívat, sami z toho měli užitek a zároveň jim byla neustále připomínána základní pravidla prevence.

¹ LONG, M. (2005). Rodinná encyklopedie medicíny a zdraví. Dotisk 1. vyd. (M. M. Lukáč, Překl.) Čestlice: Artedit s. r. o. ISBN 80-7234-074-3. s. 609

Metodika

Informace k teoretické části jsem čerpal hlavně z mých osobních znalostí, které jsem získal při absolvování celorepublikového semináře o AIDS/HIV. Pravdivost údajů obhajuji manuálem k tomuto semináři.² Pro důkladnost a přesnost popisu jednotlivých nemocí jsem čerpal i z jiných zdrojů, mj. internetové encyklopedie Wikipedie, užil jsem pouze informací, ke kterým byl uveden řádný zdroj. Statistické údaje jsem čerpal z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR. Cílem první kapitoly je dokázat, že v ČR se stále vyskytují pohlavně přenosné choroby, které mají vážné zdravotní komplikace a poukázat na význam kondomu.

Kapitola druhá se detailněji věnuje onemocnění AIDS, jednotlivé podkapitoly jsou prokládány výsledky dotazníku (viz příloha č. 3), který proběhl v roce 2011, a dále pak mými zkušenostmi z přednášek, které se konaly 1. 2. 2009, 2010, 2011 v prostorách Střední zdravotnické školy v Opavě. Seznam otázek položených žákům se nachází pod přílohou č. 2. Pro dotazník jsem využil služeb zahraniční společnosti Qualtrics, Inc., která zprostředkovává snadnou tvorbu internetových dotazníků. Podařilo se mi takto oslovit více respondentů, celkem 279. Rozhodl jsem se rovněž oslovit člena ČSAP, která se věnuje problematice AIDS, pana Petra Hanzlíka. Při schůzce jsem se dotazoval na otázky týkající se epidemiologie a zásadních problémů.

V poslední části práce se věnuji již zmíněnému preventivnímu opatření, jehož princip vysvětluji s využitím poznatků z knihy Psychologie, jejímž autorem je Dr. Saul Kassin, významný americký psycholog. Pohled veřejnosti na nové preventivní opatření nám objasňují výsledky dotazníku. Dále jsem zaznamenal názor několika odborníků, jak pana Hanzlíka, tak redaktorky Mgr. Mileny Křístkové, nebo zakladatele organizace Společně proti AIDS Havířov, pana Martina Kubína. Návrh byl rovněž přímo testován na 10 dobrovolnících, jejichž postřehy jsem zaznamenal formou testu.

² FREI, J. (2006). Manuál projektu HIV/AIDS a život nás všech. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha.

1 Pohlavně přenosné choroby

Sexuálně přenosné nemoci (dále jen SPN) se šíří téměř výhradně nechráněným pohlavním stykem, a to všemi formami, přičemž anální styk je logicky nejrizikovější. Důvodem je značně prokrvená sliznice střev, která je přímo uzpůsobena k vstřebávání látek do organismu a zároveň zaujímá velkou plochu. Infekce se tak může přenést ze spermatu do střevní sliznice, ale i z krve ve střevní sliznici do penisu, a to přes mikroskopické povrchové ranky. Totéž platí pro styk vaginální, zde ovšem figuruje sliznice poševní a poševní sekret, který rovněž obsahuje infekční částice. Průchodem parazita, ať už se bavíme o viru, bakterii či prvoku, do organismu, jsou hlavně tělesné tekutiny: krev, sperma, poševní sekret. Proto se lze nakazit i při orálním styku, a to přes miniaturní ranky v ústních koutcích či hltanu.³ Je tedy očividné, že bez použití bariérové ochrany se vystavujeme velkému riziku nákazy, infekce se touto cestou šíří velmi snadno. Někteří lidé se domnívají, že je před pohlavní infekcí ochrání vymočení ihned po pohlavním styku, osprchování, antiseptické prostředky a další. Neochrání, takovéto počínání je téměř zbytečné. Pokud se infekce do těla jednou dostane, je pozdě.

Jak už bylo naznačeno, některé ze SPN se šíří i krví. V dobách minulých se tak stávalo i při krevních transfúzích. Dnes je tento způsob přenosu ve většině vyspělých zemí téměř eliminován, darovaná krev prochází přísnými testy a procento takto nakažených je mizivé.³ Ovšem země jižní Afriky a východní Evropy se s těmito problémy stále potýkají, a to zcela běžně. Je to zejména nedostatkem financí pro kontrolu darované krve. Méně častým je přenos z matky na plod v době těhotenství, zde dochází k infekci plodu jen tehdy, poruší-li se placenta. Pokud se tak nestane, dítě je před většinou SPN chráněno. Jedním z posledních nejběžnějších přenosů je sdílení jehel mezi narkomany, opět dochází ke kontaktu krve s krví. Zaznamenávají jsou i případy neúmyslného charakteru, často ve zdravotnickém sektoru.

Každá SPN má svá specifika, liší se v typu parazita (bakterie, vir, plíseň, prvok), v typu prostředí, na které je parazit vázán, nebo také oblastí, kde se vyskytuje. Pokud

³ SZÚ, Podrobný popis HIV/AIDS. [online]. [Cit. 14. 1. 2012]. Dostupné z URL: <<http://www.aids-hiv.cz/html/popis.html>>

se zaměříme na Českou republiku, najdeme zde několik poměrně běžných SPN, které si teď přiblížíme.

1.1 Kapavka

Je to jedna z nejvíce rozšířených SPN na světě, která se přenáší nejčastěji pohlavním stykem, v minimální míře z matky na plod. Jsou zaznamenány i případy, kdy k nákaze došlo nepřímo, a to například žínkou, spodním prádlem či jiným předmětem, kde se vyskytoval ještě vlhký hnis, vyvolaný tímto onemocněním.⁴

Hlavním místem, kde se kapavka projevuje, jsou genitálie, v některých případech konečník a ojediněle i spojivky očí. Hlavním příznakem je hnisavý zánět a velké bolesti v těchto oblastech. Průběh nemoci se u muže a ženy liší. Nejintenzivněji se kapavka vyskytuje ve věku od 16 – 25 let.⁵

Muži z počátku pociťují hlavně pálení či řezání při močení, tato bolest se mírně stupňuje, přichází hnisavé výtoky z močové trubice, někdy i horečky. Předkožka penisu se zanítí, často s ní nelze manipulovat. V další fázi bolest ustává, ovšem postižený je stále infekční. Pokud není kapavka důsledně léčená, může dojít až k zánětu nadvarlat, který nezřídka končí vážnými komplikacemi, jako je neplodnost.

V obecném povědomí se uvádí, že až 50 % žen je asymptotických (bez příznaků), tyto ženy, zejména pokud jsou promiskuitní, představují největší nebezpečí. Nevědomky tuto nemoc šíří mezi své sexuální partnery. Rovněž jsou vystaveny riziku expanze infekce do dalších orgánů. Taktéž se u žen projevuje lehké pálení při močení, slabé vaginální výtoky, mezi menstruační krvácení a další projevy, které nejsou tak znatelné jako u mužů. Proto si ženy často uvědomí, že jsou nemocné, až když se tato nemoc projeví u jejich partnera. V komplikovanějších fázích může dojít k velkým bolestem břicha, které jsou důsledkem zánětu malé pánve, horečkám nebo i dávivým stavům. Stejně jako u mužů, tyto fáze končí neplodností.

⁴ FREI, J. (2006). Manuál projektu HIV/AIDS a život nás všech. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha. s. 22

⁵ LONG, M. (2005). Rodinná encyklopedie medicíny a zdraví. Dotisk 1. vyd. (M. M. Lukáč, Překl.) Čestlice: Artedit s. r. o. ISBN 80-7234-074-3. s. 310

Kapavka je úspěšně léčitelná různými druhy antibiotik, avšak záleží na včasném podání. Co se týče epidemiologie, počet nakažených kapavkou různě kolísá. Obecně však můžeme tvrdit, že v České republice je toto onemocnění na ústupu, i když v roce 2010 počet nově nakažených oproti roku 2009 opět mírně narostl.⁶ Je důležité poznamenat, že účinnost kondomu je v tomto případě až 95 %.⁷

1.2 Syfilis

Nemoc též známá jako příjice. Je přenosná nechráněným pohlavním stykem téměř stoprocentně, malou skupinu tvoří opět přenos z matky na dítě. Syfilis často napodobuje jiná onemocnění, proto je někdy nesnadné ji správně diagnostikovat, vodítkem mohou být 3 typické fáze.

První fáze se projevuje po 2 - 4 týdnech od nákazy, ale doba se může někdy i značně lišit, záleží na tom, zda se dotyčný léčí či nikoli. Mezi příznaky patří hlavně tvrdý vřed, který není nijak bolestivý. Vzniká vždy v místě vstupu infekce do těla, takže zejména v oblasti genitálií. Prvotní fáze pokračuje zduřením uzlin taktéž v místě vstupu, později se zduření projevuje po celém těle. Všechny tyto příznaky lze snadno přehlédnout.

Ve chvíli, kdy je zduřeno větší množství uzlin, přechází nemoc do druhé fáze, která se projevuje nevolností, nechutenstvím, horečkami a dalšími klasickými projevy, při obraně organismu. Pokračuje vznikem tzv. kondylomů, načervenalé puchýře s rozbředlým povrchem, které jsou vysoce infekční. To je doprovázeno četnými komplikacemi, jako je lehká forma meningitidy, vypadávání vlasů, obočí a podobně. Po nějaké době se vše zlepšuje a ustává.⁸

Po několikaleté neinfekční odmlce se syfilis vrací jako poslední fáze, která postihuje okolo 30 % nakažených, většinou jako příčina nedůsledné, přerušené nebo vůbec neuskutečněné léčby. Puchýře a vyrážka se vyskytují ve větší míře, shlukují se a tvoří tzv. gummata (mají podobu kulovitého vředu), ty napadají nejen kůži, ale i kosti,

⁶ ÚZIS, Aktuální informace č. 38/2011. [online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <www.uzis.cz/system/files/38_11.pdf>

⁷ Pohlavní choroby a nemoci.[online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.pohlavni-choroby.cz/kondom>>

⁸ Wikipedia, Syfilis. [online]. [Cit. 14. 1. 2012]. Dostupné z URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Syfilis>>.

cévy, srdce, lebku. To způsobuje mnoho vážných komplikací, například chřadnutí kostí což má za následek znetvoření a poškození míchy, které se projevuje různými způsoby jako je demence, oslepnutí, poruchy řeči, motoriky a mnoho dalších.

Toto postižení CNS se označuje jako neurosyfilis, tento typ je zpravidla smrtelný, lidé umírají s výraznými poruchami osobnosti, řeči, velmi dezorientovaní a odkázaní na nemocniční lůžko. Syfilis má další specifická dělení, podoby či komplikace mnoha druhů, ale vzhledem k hlavnímu tématu není nutné dále rozebírat. Je jasné, že tato SPN je velmi zákeřná a bolestivá.

Dnes se syfilis léčí antibiotiky, kdy v první a rané druhé fázi nejsou následky tak znatelné jako při podchycení a léčení až fáze třetí, kdy jsou následky téměř neodstranitelné. Dle ÚZIS se počet nově nakažených od roku 2006 opět zvyšuje, v roce 2010 bylo nahlášeno 1022 případů.⁹

Nejdůležitější prevencí je věrnost svému partnerovi, nebo alespoň pečlivé vybírání sexuálních partnerů a používání kondomu, který v tomto případě nemusí být stoprocentní, ale radikálně přenos omezuje.

1.3 Další pohlavně přenosné choroby

Další onemocnění nejsou tak vážného charakteru, nebo se ve větší míře nevyskytují v České republice, ale neznamená to, že bychom se vlivem cestovního ruchu nemohli s těmito SPN setkat.

Často se u nás vyskytuje nemoc zvaná Trichomoniáza, která je z větší části pohlavně přenosná. Během svého života s ní přijde do kontaktu více jak 20 % žen, výrazně méně pak mužů.¹⁰ Naštěstí však nezpůsobuje závažné zdravotní problémy. Projevuje se pouze pálením či svěděním, avšak její následky způsobují sníženou rezistenci vůči viru HIV a jiným SPN. Jejím původcem je prvok zvaný bičenka poševní (*Trichomonas vaginalis*), ta žije hlavně v poševním sekretu a močové trubici. U mužů bývá často asymptomatická. Nemoc odeznívá po několik dnech od podání antibiotik.

⁹ ÚZIS, Aktuální informace č. 38/2011. [online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <www.uzis.cz/system/files/38_11.pdf>

¹⁰ LONG, M. (2005). Rodinná encyklopedie medicíny a zdraví. Dotisk 1. vyd. (M. M. Lukáč, Překl.) Čestlice: Artedit s. r. o. ISBN 80-7234-074-3. s. 850

Lidský papillomavirus (HPV) nezpůsobuje téměř žádné komplikace, je to nemoc poměrně běžná (během života jí onemocní až 80 % žen) a odeznívá i bez léčby.¹¹ Je však označována za hlavní spouštěč rakoviny děložního čípku. I u této nemoci platí, že použití kondomu není stoprocentní, ale přenos poměrně účinně snižuje riziko nákazy. Nedávné studie dokazují, že při správném používání kondomu se riziko snižuje až o 70 %, což je skvělý výsledek.¹² Na následky viru HPV ročně zemře až 250.000 žen po celém světě.¹³

Dalšími zástupci této skupiny onemocnění jsou různorodé záněty močové trubice, genitální opary, kandidóza, veš muňka, bradavice postihující pohlavní orgány, měkký vřed, hepatitida typu B, D nebo třeba chlamydiové infekce. Ale vůbec nejobávanějším zástupcem je virus HIV, který způsobuje aktuálně nevyléčitelné onemocnění AIDS.

¹¹ Pohlavní choroby a nemoci.[online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.pohlavni-choroby.cz/kondom>>

¹² Doma.cz, Ochrana před rakovinou děložního čípku? Kondom! [online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <<http://doma.nova.cz/clanek/zdravi/ochrana-pred-rakovinou-delozniho-cipku-kondom.html>>

¹³ Doma.cz, Rakovina čípku. [online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <<http://doma.nova.cz/clanek/zdravi/rakovina-cipku-pred-hpv-viry-kondom-neochrani.html>>

2 HIV/AIDS

2.1 Historie

Onemocnění AIDS je poměrně čerstvou záležitostí, vir HIV byl objeven teprve ve 20. Století, a to roku 1981. Z počátku byl virus pozorován výhradně u homosexuálních mužů, ovšem pokaždé v jiné části světa a pokaždé jinými vědci. Všichni tito muži měli sníženou obranyschopnost doprovázenou různými komplikacemi. Nejprve se tedy toto nové a neznámé onemocnění nazývalo GRIDIS (*Gay related immune deficiency syndrome*) volně přeloženo „s gayi související syndrom selhání imunity“. Vznikaly rozličné názvy i pro patogen, avšak roku 1986 se sjednotil název *Human Immunodeficiency Virus* (HIV).¹⁴

Dosud však není znám pravý původ HIV, samozřejmě existuje mnoho teorií, mezi ty nejzajímavější a nejméně pravděpodobné se řadí ty, které říkají, že tento vir byl vytvořen jako zbraň za druhé světové války, nebo že si jej vymyslely gumárenské a farmaceutické firmy, aby měly na čem tržít, ovšem tyto teorie se dají velmi snadno vyvrátit. Naopak k těm nejpravděpodobnějším bych zařadil úvahu, která původ viru HIV vysvětluje tím, že se na člověka přenesl z opic, které napadá velmi podobný virus zvaný SIV. Stalo se tak pravděpodobně při krvavých rituálech afrických domorodců, kteří prolévali krev nakažených opic a pojídali jejich mozky. Tady zřejmě došlo k přenosu SIV na člověka, postupem času vir zmutoval a přizpůsobil se lidskému organismu.

Dá se říct, že nové onemocnění se z počátku šířilo velmi rychle. Dokazuje to vznik mezinárodního dne boje proti AIDS, který se koná již od roku 1988. Vznikl už sedm let po zaznamenání prvních případů, což je skutečně brzy. Rychlé expanzi přispívala lidská nevědomost, nejasné způsoby přenosu, zejména pak šíření přes krevní transfúze, deriváty a nechráněný pohlavní styk. Rychle vypukla epidemie, která vrcholila na přelomu tisíciletí.

¹⁴ FREI, J. (2006). Manuál projektu HIV/AIDS a život nás všech. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha. s. 5

Značné množství vědeckých výzkumů pomohlo omezit šíření a prodloužit život HIV pozitivním. Byly vyvinuty první léky, které však ani v současné době nemoc nedokáží úplně vyléčit. Proto proti šíření bojuje i celá řada zdravotnických organizací, spolků a nadací. Tato skutečnost je jednoznačně pozitivní, protože prevence je nyní tím nejlepším způsobem, jak s AIDS a virem HIV bojovat. Po celém světě vznikají finanční sbírky, které jsou určeny na tvorbu preventivních materiálů, kampaní, školení, besed, ale i na pomoc již HIV pozitivním a v neposlední řadě na vývoj vakcín a léků. Například americký prezident Barack Obama dne 1. 12. 2011 uvolnil celkem 940 miliónů korun na boj proti AIDS.¹⁵

Při besedách se na otázku spojenou s historií AIDS objevilo mnoho odpovědí stejného charakteru. Otázka byla otevřená a měla nám ukázat, jak moc jsou lidé informovaní o století, kdy byl virus HIV poprvé popsán. V průměru bylo udáváno 19. století. Minimální hodnotou se stalo 16. století. Naopak správnou odpověď jsem zaznamenal u 9 dotázaných. Lze tak zhodnotit, že povědomí o tomto faktu je vcelku kvalitní, ovšem musíme brát v potaz, že na výběr máme ze tří až čtyř nejpravděpodobnějších odpovědí.

Století	Počet odpovědí
16. století	2
17. století	8
18. století	9
19. století	12
20. století	9

Tabulka 1 Odhady studentů, kdy byl poprvé popsán virus HIV

¹⁵ HRADILOVÁ, E, Je čas dokončit boj s AIDS, řekl Obama. [online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.mediafax.cz/zahranici/3971389-Je-cas-dokoncit-boj-s-AIDS-rekl-Obama>>

2.2 Epidemiologie

Tato podkapitola má upozornit na vzrůstající nebezpečí a poukazuje na největší problémy, co se týče šíření viru a sociálních postojů. V současné době je AIDS nemocí, která ve 20. a 21. století zmařila nejvíce lidských životů.¹⁶

Celkový oficiální počet lidí nakažených virem HIV se dnes pohybuje okolo 33 milionů.¹⁷ Tento údaj však musíme brát s rezervou, skutečné číslo může být několikanásobně vyšší a to hned z několika důvodů. Nedá se přesně určit, jaká část populace neví, že je vůbec infikována, nemoc se prvních pár let nijak zvlášť neprojevuje. Dále je spousta nakažených, kteří vědí, že se nakazili, ale nechťejí, aby to jejich okolí vědělo, v řadě zemí je AIDS znamením studu. Všechné statistiky ukazují, že se tuto epidemii daří zpomalovat, poslední dobou se mluví hlavně o Africe, kde se podařilo počet nově nakažených za jeden rok snížit. Naopak situace se zhoršuje například ve střední Asii a některých státech Evropy, včetně České republiky.

Z dostupných údajů lze snadno odvodit, že denně se infikuje asi 7.000 – 8.000 lidí, taktéž musíme přihlížet ke skutečnosti, že je to číslo oficiální. Otázku tohoto typu jsem položil i při přednášce a bylo zajímavé sledovat, že odpovědi byly vcelku podhodnocené, oproti otázce, která se dotazovala na počet nakažených ve světě, kde byly odpovědi značně vyšší, než je skutečnost. Mladiství často uváděli, že nakažených je několik stovek milionů, ale zároveň uvedli, že denně se infikuje jen několik desítek lidí. To by znamenalo, že časový úsek, za který by se nakazilo takové množství populace, by byl v řádech desetitisíců let. Průměr odhadů pro počet nakažených ve světě je asi 911.000.000, což je nepředstavitelné číslo. Už zde je vidět, jak lidé nejsou ochotni ani zapřemýšlet nad touto tematikou.

Pokud to vezmeme z geografického hlediska, nejhůř si samozřejmě stojí Afrika, kde hraje hlavní roli chudoba, nedostatečné vzdělání, osvěta, špatné hygienické podmínky a celková životní úroveň. Nedostatečné finanční prostředky vlád jednotlivých zemí neuhradí potřebné léky a materiály sloužící k lepší prevenci, ta je v těchto zemích

¹⁶ Blesk.cz, Příklad „Pacient Nula“: Kanadský homosexuální gigolo roznášel AIDS po světě. [online]. [Cit. 28. 12. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/165634/pripad-pacient-nula-kanadsky-homosexualni-gigolo-roznasel-aids-po-svete.html>>

¹⁷ Worldwide HIV & AIDS Statistics. [online]. [Cit. 2. 10. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.avert.org/worldstats.htm>>

téměř nulová. To se samozřejmě projevuje v jejich ekonomice, když je v některých oblastech nakažený téměř každý čtvrtý, je jasné, že to bude mít negativní dopad na celé hospodářství. Nenapomáhá tomu i fakt, že léčba AIDS je poměrně nákladná. U některých rodin dosahuje částka skoro vyšší hodnoty než celkový příjem. Proto jsou rozvojové země odkázány na pomoc silnějších států a všemožných organizací. V Africe se vyskytuje až 75 % všech nakažených, přičemž už 20 miliónů infikovaných zde zemřelo.

Situaci v Africe se daří mírně zlepšovat, v jiných částech světa je to naopak. V Evropě je nejvážnější stav na Ukrajině, kde šíření HIV napomáhá hlavně prostituce a narkomanie. Prostituce je často spojována s mladými dívkami, které se snaží vydělat si na svá studia. Tento druh výdělků je velmi rychlý, a pokud dívka nemá zábrany, nebo jinou možnost než prodávat své tělo za peníze, přivykne si tomuto řemeslu a nadále u něj setrvává. Tyto dívky si často neuvědomují rizika, která jim práce toho typu přináší, vědí moc dobře, že se mohou nakazit, ale většina žije v přesvědčení, že je to potkat nemůže. Navíc nemálo z nich za určitý příplatek nabízí pohlavní styk bez prezervativu, což se dá označit za sebevražedný krok. Tento problém je vcelku silně spojen i s narkomanií. Pokud žena závislá na droze nedostane svou „dávku“ v důsledku finanční nouze, taktéž se může uchýlit k prostituci. Taky se často stává, a to platí i pro narkomany, že v důsledku abstinčních příznaků sdílí jehlu, nebo drogu s někým jiným, což jednoznačně vede k přenosu HIV a jiných onemocnění. Na Ukrajině dnes žije odhadem až milión HIV pozitivních. V důsledku nemoci zde lidé umírají v nedůstojných podmínkách, většinou za okrajem města. Co se týče východní Evropy, pan Hanzlík mě upozornil i na hrozící nebezpečí z Ruska, kde může být rovněž až milion nakažených a počet nadále stoupá. Hlavním problémem je opět nedostatek finančních prostředků na prevenci. Zhoršující se stav hlásí i arabské země, počet osob potřebujících léčbu v tomto regionu vzrostl ze zhruba 45.000 v roce 2001 na přibližně 160.000 v roce 2010.¹⁸

Na otázku ohledně rozšíření viru HIV ve světě, kdy jsem se posluchačů ptal na místo s největším počtem HIV pozitivních, se mi dostala zhruba polovina správných

¹⁸ ČTK, Arabský svět čelí šíření epidemie AIDS. [online]. [Cit. 2. 10. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.zdn.cz/denni-zpravy/ze-zahranici/arabsky-svet-celi-sireni-epidemie-aids-462631>>

odpovědí (Afrika). Překvapilo mne, že se nevyskytl ani jeden nesmyslný názor, jak tomu bývá zvykem. Zaznamenal jsem odpovědi jako třeba USA, což není úplně špatně, protože situace tam není zcela ideální. V samotném hlavním městě je nakaženo odhadem až 5 % obyvatelstva, což je několikanásobně vyšší číslo, než počet nemocných rakovinou.¹⁹ I ve Washingtonu je největší skupinou nakažených afroamerická komunita. Těžko říct, proč zrovna obyvatelé Afriky mají s AIDS tolik problémů, velký podíl na tom zřejmě mají hygienické návyky, celkový přístup k sexu, mimo jiné i náboženské tradice, nízká úroveň vzdělání.

2.2.1 Epidemiologie v ČR

V ČR je situace sice poměrně dobrá v porovnání s okolními státy, ale v posledních letech se výrazně zhoršuje. Od roku 1982 do roku 2007 se nakazilo asi 1.000 lidí. To je průměrně 40 lidí za rok. Od roku 2007 do současnosti přibylo dalších 600 HIV pozitivních, což je ve výsledku 150 nově HIV pozitivních za rok. Současný oficiální stav překročil půl druhého tisíce nakažených. Největší koncentrace HIV pozitivních je v Praze, je to okolo 650 – 700 nakažených. Další v žebříčku stojí Středočeský a Jihomoravský kraj, kde se čísla pohybují mezi 120 - 130 nakažených. V Pardubickém kraji se HIV vyskytuje nejméně.²⁰

Respondenti v dotazníku odpovídali poměrně nepřesně, průměrně uvedli, že počet nakažených v ČR je 45.770. Na druhou stranu je lepší, když si společnost myslí, že je nemoc tak rozšířená, než aby tomu bylo naopak. Možná je to přiměje k trochu větší obezřetnosti, ale určitě je důležité veřejnost seznamovat s pravdivými údaji, protože v jiných, mnohem důležitějších otázkách je jejich neznalost výrazně nebezpečnější.

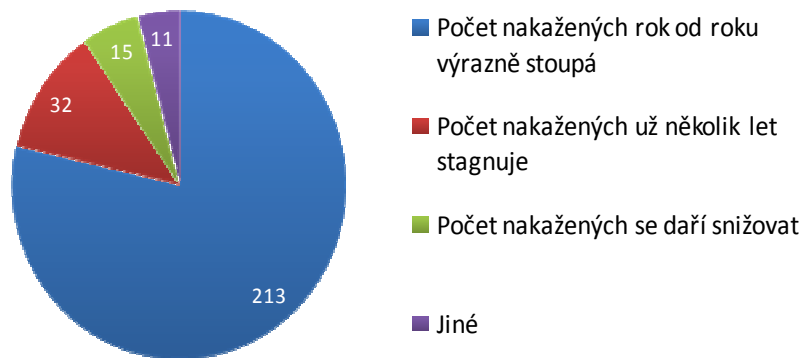
Položil jsem rovněž otázku: *Jaký se vám zdá nynější stav, co se týče počtu nakažených.* Překvapilo mě, že přes 80 % odpovědí bylo správných. AIDS je v ČR

¹⁹ ŠVAMBERK, A, Ve Washingtonu zuří epidemie AIDS, nakaženi jsou tři lidé ze sta. [online]. [Cit. 2. 10. 2011]. Dostupné z URL: <<http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/164044-ve-washingtonu-zuri-epidemie-aids-nakazeni-jsou-tri-lide-ze-sta.html>>

²⁰ Aids-pomoc.cz, Info-statistiky. [online]. [Cit. 15. 9. 2011]. Dostupné z URL: <http://www.aids-pomoc.cz/info_statistiky.htm>

výrazně na vzestupu, lidé to ví, jejich odhady nakažených jsou výrazně vyšší než skutečnost, tak proč se stav stále zhoršuje?

Jaký se vám zdá nynější stav, co se týče počtu nakažených?

Graf 1 Mínění respondentů o tendenci HIV

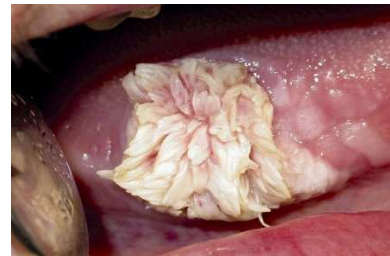
2.3 Popis viru a onemocnění

Onemocnění AIDS způsobuje virus HIV, který se řadí mezi retroviry, které mají svou genetickou informaci uloženou v RNA. Vir tedy vstoupí do těla hostitele a stejně jako kterýkoli jiný vir potřebuje ke svému množení buňku. V tomto případě si virus HIV vyhledává buňky, které jsou součástí naší imunity a to zejména T-lymfocyty opatřené CD4 receptory. Tento druh bílých krvinek se výrazně podílí na řízení celé obranyschopnosti. Když vir pronikne do buňky, zahájí tzv. přepis. Přepisuje svou RNA do DNA pomocí reverzibilní transkriptázy. Poté se nově vzniklé řetězce DNA včelní do DNA hostitelské buňky, tomu zase napomáhá enzym integrázy. Naše obranyschopnost přestane plnit svou funkci a místo toho začne vyrábět nové částice viru.

Ze začátku organismus vyrábí velké množství protilátek, to lze pozorovat jako akutní retrovirový syndrom, postižený má příznaky běžné chřipky. Poté nastává různě dlouhé asymptomatické období, kdy nepozorujeme žádné zvláštní příznaky. To se stává nebezpečným, protože infikovaný nemusí vědět o svém stavu a nakazí tak mnoho svých sexuálních partnerů. Proto je důležité testovat se pokaždé, domníváme-li se, že jsme se chovali nějakým způsobem rizikově. Toto asymptomatické období může trvat

až několik desítek let, to záleží na mnoha faktorech; jak dobrou měl dotyčný imunitu před nákazou, kolik vážil a hlavně, zda byla léčba zahájena včas. Vir se pomalu, ale nezadržitelně množí a snižuje tak počet T-lymfocytů, což vede k oslabení a zpomaleným reakcím imunity. Zduřením lymfatických uzlin se nemoc dostává do druhé fáze, kde je imunitní systém nucen vyvinout velkou námahu, aby zničil jakýkoli patogen. Objevují se malé infekce, které by lidský organismus normálně neohrozily. Avšak při zasažení virem HIV téměř přicházíme o naši obranyschopnost, což vede až do fáze, kdy si naše tělo neporadí ani s těmi nejbanálnějšími nemocemi. V druhé fázi se organismus ještě snaží bojovat, to jej však vyčerpá natolik, že dojde k fatálnímu kolapsu a celá imunita se zhroutí. V tomto okamžiku nastává fáze třetí, která se nazývá AIDS.

Nyní se člověk není schopen bránit jakémukoli parazitu, ve stádiu AIDS se objevují neobvyklé druhy rakoviny, například Kaposiho sarkom, dále pak onemocnění jako pneumokoková pneumonie, toxoplazmóza, lidský organismus dokáže zdevastovat i obyčejný herpes simplex, herpes zooster, známý jako pásový opar. Nemocní často umírají na TBC či jiné SPN, které se přenesly spolu s virem HIV. Typický je také úbytek na váze, označovaný jako wasting syndrom, malátnost, nevolnost a mnoho dalších. Vir napadá dále

Obrázek 1: Leukoplakie jazyka

Obrázek 2: Wasting syndrom

i buňky nervového systému, což zapříčiňuje nepohyblivost některých končetin. Nakažený tedy umírá v důsledku jiné choroby, které se nebyl schopný ubránit. Lidé s AIDS nepřežijí déle jak deset let za předpokladu, že se léčí. Pokud tomu tak není, je tato doba podstatně kratší.

Pro zajímavost jsem chtěl vědět, jak moc si lidé pletou výrazy HIV a AIDS, zda ví, jaký je mezi nimi rozdíl, 27 ze 40 dotázaných nevědělo.

Obrázek 1: Slezák, R.; Ryška, A.; Kosorínová, K. Kouření a dutina ústní: Klinické a laboratorní projevy, histopatologické nálezy. [online]. [Cit. 14. 1. 2012]. Dostupné z URL: <<http://www.lfhk.cuni.cz/patanat/koureni/06060203.htm>>.

Obrázek 2: Mošová, M. AIDS a život nás všech. Prezentace. Opava, 2009.

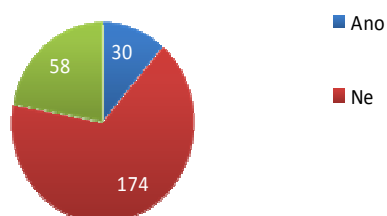
2.3.1 Testování a léčba

Ve svém životě se mnozí z nás dostanou do situace, kdy si nemohou být zcela jisti, že se zachovali správně vzhledem k AIDS, ale i dalším SPN. Ať už se bavíme o nechráněném pohlavním styku s někým novým či sdílení jehel mezi narkomany. Takovéto chování se označuje jako rizikové a všichni by měli mít na paměti, že když už se tak stane, měli bychom být dostatečně zodpovědní a nechat se testovat a to hned z několika důvodů. Je zbytečné vystavovat takovému nebezpečí i své okolí a šířit naši nemoc mezi své sexuální partnery. Druhým důvodem je jistě včasné podchycení infekce a větší účinnost léčby, pacient může prožít i desítky let života bez komplikací.

Taky se doporučuje novým mileneckým párům, které spolu chtějí mít nechráněný pohlavní styk, aby se po minimálně dvou měsíční vzájemné věrnosti nechali otestovat. Osobně jsem se nikdy s touto praktikou nesetkal, ptal jsem se tedy při rozhovoru s panem Hanzlíkem, zda se u nich v testovacím centru ve fakultní nemocnici v Ostravě-Porubě objevují případy tohoto typu. Byl jsem překvapen, když mi sdělil, že testování dvojic je téměř na denním pořádku, dokonce i v době mé návštěvy jsem v čekárně zpozoroval mladou dvojici.

Testování nových mileneckých párů je skvělá věc, toto téma mě zaujalo natolik, že jsem otázku: *Chodíte i vy se svými dlouhodobými sexuálními partnery na tyto preventivní testy*, umístil do dotazníku. Přibližně 60 % dotázaných odpovědělo, že se takto testovat nechodí, mezi 262 respondenty se našlo jen 30 zodpovědných, asi 11 %. Ostatní odpovídali, že k pohlavnímu styku ještě nedošlo.

Chodíte i vy se svými dlouhodobými sexuálními partnery na tyto preventivní testy?

Graf 2 Testování nových mileneckých párů

Testování se dá dělit do několika kategorií, nejvýznamnější je asi povinné testování, které se provádí u darované krve, orgánů či mateřského mléka. Tyto případy se testují přímou metodou, kdy se zkoumá virová nálož, tento způsob je ovšem finančně velmi nákladný. Další kategorii tvoří lidé, kteří se domnívají, nebo mají obavy, že se nakazili virem HIV. Pro tento způsob se používá nepřímá metoda, která zkoumá protilátky proti viru, nikoli vir samotný. Tento způsob je finančně méně náročný, ovšem představuje určité riziko nepřesnosti. Jde o to, že protilátky se tvoří po dvou až třech měsících od nákazy. Tomuto období se říká virologické okénko. Proto se osobám, které mají podezření z nákazy, doporučuje počkat výše zmíněnou dobu.

Lidé často řeší kam se jít testovat a zda to bude něco stát. Tyto testy provádí hygienické stanice, některé fakultní nemocnice a jiné organizace zabývající se touto problematikou. Není těžké tyto informace vyhledat na internetu, nebo se zeptat svého obvodního lékaře. Testování je zdarma za předpokladu, že zájemce uvádí své základní údaje, anonymní testování je zpoplatněno. V poslední době se často objevují dobročinné akce, kde se lze testovat anonymně a zdarma. Také v nejvíce postižených zemích se vyskytují pojízdné hlídky, které nabízejí anonymní test slin, který má prokázat přítomnost HIV v těle.

Jak již bylo zmíněno, léčba je nesmírně důležitá, hlavně proto, že při včasném zahájení výrazně prodlužuje život, pomáhá omezit velké množství přidružených nemocí, oddaluje propuknutí stádia AIDS a celkově zlepšuje stav nakaženého. K léčení se používají antiretrovirové chemoterapie, které zpočátku působí velmi účinně, ovšem virus si po určité době vybuduje rezistenci a začne se opět množit. V tomto okamžiku se přistupuje k terapii HAART, což je obvykle trojkombinace různých léků. Je to ovšem velice intenzivní léčba, při které vznikají i vedlejší účinky. Klíčem k úspěchu je účinné látky často obměňovat, aby se vir nestačil adaptovat a nestal se tak imunním. Léky mají různé funkce, ať už zabraňují vstupu viru do buňky, nebo brání přepisu RNA do DNA, ovšem vir HIV si vždy po čase vybuduje rezistenci a nemocného čeká smrt. Zde nastává velká otázka, kdy léčbu ukončit. Mnohdy vedlejší účinky přehlušují ty léčebné, nebo si vir vytvořil takovou odolnost, že se vůbec nedaří jej zpomalit.

Léčba je pro nemocné podstatná, avšak poměrně nákladná, mnoho rodin, hlavně v ekonomicky slabších zemích, si ji nemůže dovolit. Proto se tuto nemoc nedaří

efektivně zpomalit. Státy v nejpostiženějších oblastech nemají dost pracovních sil, aby nastartovaly svou ekonomiku, lidé jsou vyčerpaní, umírají v mladém věku a mnohdy po nich zůstanou sirotci, o které se nemá kdo starat. Je potom těžké důkladně prověřit každý darovaný vzorek krve, injekční stříkačku použít jen jednou, když může ještě posloužit, tisknout preventivní materiály, nebo platit nákladnou léčbu. I zde se proto snaží pomáhat finanční prostředky humanitárních organizací.

Asi největší překvapení mě čekalo u otázky týkající se úspěšnosti léčby tohoto onemocnění. Otázka zněla: *Odhadněte, kolik lidí ze 100 nakažených virem HIV se v celosvětovém průměru vyléčí.* Průměr všech odpovědí činí přibližně 12. Výsledek je to celkem pozitivní, správných odpovědí bylo více, než jsem očekával, celkový průměr byl ovlivněn až neuvěřitelně nadsazenými hodnotami některých respondentů. Odpovědi, že ze 100 nakažených se vyléčí 1.000, jsem vůbec nebral v potaz. Lze tedy i zde pozorovat, že veřejnost zná reálná čísla a nebezpečí.

2.4 Přenos

Tato část je velmi důležitá, a to ze dvou hlavních důvodů. Tím prvním je to, jak se kolektiv či společnost obecně, chová k nakaženým. Myslí si, že AIDS je vysoce nakažlivé onemocnění a často si mylně představují, že se může přenést vyloučenými způsoby. Takto vzniká mnoho nedorozumění, nepříjemných odmítnutí a diskriminací. HIV pozitivní tak často přicházejí o přátele, práci, nebo i rodinu. Proto je důležité lidi seznamovat s touto problematikou, aby si uvědomili, že HIV pozitivní v jejich blízkosti nemusí být žádnou hrozbou. Významným faktem je, že tato choroba se nešíří vzduchem, v opačném případě by byly její následky nedozírné.

Vir HIV se vyskytuje ve všech tělních tekutinách, avšak největší koncentrace je v krvi, následně spermatu, poševním sekretu a v neposlední řadě i mateřském mléku. Z těchto tekutin vyplývají i nejčastější způsoby přenosu. Pokud se budeme bavit o sexu, ve vyspělých zemích je to hlavně anální sex u homosexuálních mužů, to platí i pro Českou republiku.²² Všeobecně sexuální styk tvoří asi 75-90 % všech přenosů. Z toho

²² Aids-pomoc.cz, Info-statistiky. [online]. [Cit. 15. 9. 2011]. Dostupné z URL: <http://www.aids-pomoc.cz/info_statistiky.htm>

největší část tvoří právě homosexuálové, zejména tedy muži. Přenos je však možný i z ženy na ženu. Nerizikovější je sex anální, to proto, že střeva jsou značně prokrvená a taky díky velké koncentraci viru ve spermatu. Ve větším nebezpečí je jasně příjemce. Při vaginálním styku je více ohrožena žena, protože spermatu je větší množství než poševního sekretu a roli zde hraje opět koncentrace, kdy v poševním sekretu je menší. Nejméně rizikový styk je orální.

Další problematickou skupinou jsou narkomani, kteří užívají drogu nitrožilně. Riziko nepředstavují jen jehly, ale celé jejich „nádobíčko“, kde se může vir na pár minut ukrýt, pokud tedy jde o kapalinu. Pokud se vir dostane mimo ni, hyne do pár desítek sekund. V případě, kdy dojde ke sdílení jehly a jeden ze zúčastněných má v krvi HIV, je přenos nevyhnutelný. Jak u sexu, tak i zde nemusí nutně dojít jen k přenosu HIV, takto se může přenášet mnoho jiných onemocnění.

Poslední významnou cestou přenosu je ten z matky na dítě. To se může stát už v prenatálním věku, ale jen za předpokladu, že se nějakým způsobem poruší placenta. Pokud se tak nestane, dítě má poměrně velkou šanci, že se narodí zdravé. Tato šance se výrazně zvyšuje, pokud se matka léčí. Samotný porod je taky rizikový, HIV pozitivní matky rodí císařským řezem prováděným speciálně vyškoleným personálem. Poslední důležitou zmínkou je kojení. Zde si HIV pozitivní matka musí uvědomit, že své dítě by neměla kojit, mateřské mléko totiž obsahuje velkou koncentraci viru.

Je zde ještě jedna skutečnost, a to jsou krevní transfúze či krevní deriváty. V minulosti se stávalo, že pacienti na operačním sále dostávali krev, která byla infikována. Postupem času se ve všech vyspělých zemích ustanovily přísné kontroly darovaných vzorků a tak se tyto nehody téměř eliminovaly. Naproti všemu se toto nedaří v zemích rozvojových, kde nejsou dostatečné finanční prostředky. Testy, které bezchybně určí přítomnost samotného viru jsou nákladnější, než ty, které testují jen přítomnost protilátek, které se tvoří až po dvou měsících od infikování. Proto jsou krevní transfúze stále rizikové. To samé platí pro použití jehel ve zdravotnictví, často se zde totiž stává, že jedna jehla je použita vícekrát, což je například u nás v ČR nepřípustné.

Abych se dozvěděl, jak vypadá reálná situace, položil jsem účastníkům průzkumu otázku: *Označte nejpravděpodobnější způsoby přenosu viru HIV.* K otázce bylo přiřazeno 11 různých odpovědí, sedm pravdivých, 4 nikoli. Za výrazné plus považuji, že 96 % dotázaných označilo odpověď: *Použitím stejné injekční stříkačky jako HIV pozitivní.* Naopak znepokojující je, že jen okolo 50 % respondentů označilo odpověď, v níž figuroval orální sex. Docela překvapující bylo zjištění, že až 50 odpovědí získaly možnosti jako: *Použití stejného a nedezinfikovaného WC jako HIV pozitivní* nebo *Podáním nemyté ruky HIV pozitivního s Vámi.* Tady jsou již vidět první náznaky nedorozumění, které mohou vyústit v negativní postoje k HIV pozitivním.

#	Answer	Response	%
1	Orální sex (žena uspokojuje muže)	172	62%
2	Použití společného kartáčku s HIV pozitivním	88	32%
3	Orální sex (muž uspokojuje ženu)	157	56%
4	Použití stejného a nedezinfikovaného WC jako HIV pozitivní	20	7%
5	"Francouzský polibek" s HIV pozitivním	77	28%
6	Pití ze stejné sklenice jako HIV pozitivní	31	11%
7	Podáním nemyté ruky HIV pozitivního s Vámi	11	4%
8	Anální sex (muž s ženou)	248	89%
9	Anální sex (muž s mužem)	247	89%
10	Použitím stejné injekční stříkačky jako HIV pozitivní (při narkomanii)	267	96%
11	Kouřením stejné cigarety jako HIV pozitivní	23	8%

Tabulka 2 Nejpravděpodobnější způsoby přenosu dle dotázaných

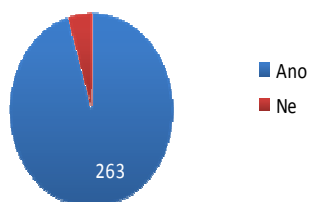
2.5 Prevence

Při mých přednáškách vždy upozorňuji, že tato část je nejdůležitější. Mám zkušenosti, že když obecnost vystraším nepěknými obrázky, rádi si poté poslechnou co dělat, aby se jim něco podobného nestalo. V jejich věku (14-16 let) je to obzvláště důležité, mnoho z nich začíná nabírat své první sexuální zkušenosti, čím dříve se o SPN dozvědí, tím lépe.

V dotazníku se účastníci setkali s otázkou: *Byli jste někdy v životě poučeni o zásadách bezpečného sexu a problematice AIDS.* Výsledek byl velmi potěšující, celých 95 % respondentů bylo někdy v životě poučeno, jak má bezpečný sex vypadat a co onemocnění AIDS představuje. Navzdory tomu z otázky: *Stalo se vám někdy, že jste měli pohlavní styk s někým, koho jste znali jen krátkou dobu, nebo jste si nebyli na*

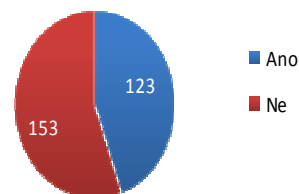
100 % jisti, že nemá AIDS a nepoužili jste při tom kondom, vzešlo 123 „kaskadérů“, rovných 45 % z celkového počtu odpovědí. Z výsledků jsem dále vyčetl, že 73 % z takto riskujících lidí bylo pod vlivem nějaké návykové látky, nejčastěji byl na vině alkohol, dále marihuana nebo jiná návyková látka. Naprosto stejně odpověděl i pan Petr Hanzlík, podle něj se 80 % přenosů stane pod vlivem marihuany. Ti, kteří nebyli pod vlivem, odůvodňovali své chování mladickou nerozvážností, nebo důvěrou v partnera.

Byli jste někdy v životě poučeni o zásadách správného sexu a problematice AIDS.

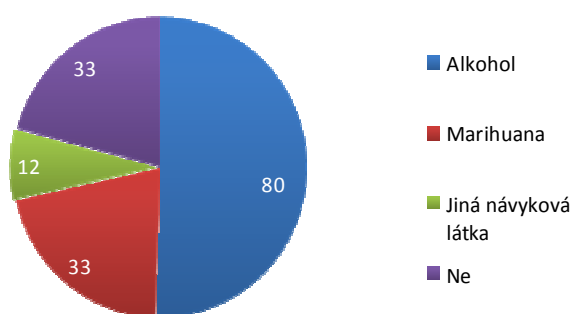
Graf 4 Míra informovanosti o problematice

Stalo se vám někdy, že jste měli pohlavní styk s někým, koho jste znal jen krátkou dobu, nebo jste si nebyli na 100 % jisti, že nemá AIDS a nepoužili jste při tom kondom?

Graf 3 Rizikové chování

Byli jste pod vlivem nějaké návykové látky?

Graf 5 Lidé ovlivnění návykovou látkou

Tady se dostáváme k odpovědi na otázku, proč se počet HIV pozitivních zvyšuje i přes přehnané představy o rozšíření AIDS. Asi 30 % těch, kteří odpověděli, že byli pod vlivem alkoholu se zařadilo do věkové kategorie 16 – 20 let, to samé platí pro marihuanu. V dnešní době je přístup k měkkým drogám a alkoholu velmi snadný, moderní mládež se nových zážitků nebojí, konzumují nadměrné množství alkoholu či drog a v některých případech dochází i ke skupinovému sexu. Podle amerických statistik při těchto praktikách nepoužívá kondom až 55 % chlapců.²³ To, že Češi riskují, potvrzuje i nejnovější průzkum firmy Durex. Třetina českých mužů a žen nepoužívá žádnou formu ochrany proti HIV/AIDS a jiným pohlavně přenosným chorobám v době prvního pohlavního styku. Navíc více jak polovina všech Čechů se přiznala, že nemá dostatečné znalosti o viru HIV.²⁴

Když se vrátíme zpět k faktu, že 95 % odpovídajících uvedlo, že bylo někdy seznámeno s problematikou AIDS, a porovnáme to s výsledky některých otázek, jako třeba rozdíl mezi termíny HIV a AIDS, přenos orálním sexem, již zmíněný počet nechráněných styků nebo třeba století vzniku, lze usoudit, že osvěta není buďto dost účinná, nebo, což je pravděpodobnější, dostatečně častá a intenzivní. Když jsem tuto otázku položil panu Hanzlíkovi, jeho odpověď byla jasná - nedostatek financí. Česká společnost AIDS pomoc čerpá finanční zdroje výhradně z prodeje červených stužek, které se prodávají hlavně prvního prosince. Je pravda, že peníze hýbou světem a to platí i v tomto případě, bez dobrovolnosti a lidské ochoty by organizace jako je tato těžko fungovaly. Jejich činnost je tedy omezena na finanční příspěvky veřejnosti a volný čas dobrovolníků. Pan Hanzlík poznamenal, že na Moravskoslezský kraj připadají jen 4 dobrovolní pracovníci.

Nejdůležitější částí prevence je vyvarovat se rizikového chování. Je to hlavně promiskuita, časté střídání sexuálních partnerů, což zvyšuje šanci, že se intimně

²³ JANDOVÁ, H, Stále víc školáků má skupinový sex. Je to hrozba, tvrdí lékaři. [online]. [Cit. 14. 1. 2012]. Dostupné z URL: < http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/vztahy/stale-vic-skolaku-ma-skupinovy-sex-je-to-hrozba-tvrdi-lekari_220385.html >

²⁴ Novinky.cz, Češi se pohlavních chorob vůbec nebojí, příliš riskují. [online]. [Cit. 14. 1. 2012]. Dostupné z URL: < <http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/252310-cesi-se-pohlavnich-chorob-vubec-neboji-prilis-riskuji.html?ref=ostatni-clanky> >

sblížíme s někým HIV pozitivním a to vše za předpokladu, že nepoužíváme bariérovou antikoncepci. Ta jediná totiž dokáže zabránit šíření pohlavně přenosných infekcí jako vir HIV. Mezi bariérovou antikoncepci řadíme mužský, ženský a anální kondom (SOHO). Tato ochrana sice není úplně stoprocentní, ale představuje velmi vysoký stupeň protekce. Jak již bylo zmíněno, až 90 % přenosů HIV se uskuteční právě díky nechráněnému sexu. Proto by k výraznému zastavení této, ale i jiných SPN postačilo, aby si lidé zapamatovali ono jednoduché pravidlo: k sexu patří kondom! Jenže k rozsáhlým osvětám, záplavám preventivních materiálů a charitativním koncertům jsou potřeba finance.

Používání kondomu může představovat problém v některých afrických zemích, církev jim totiž zakazuje používání antikoncepce. Mezi mladými a hlavně těmi nezkušenými může panovat nervozita z jeho použití, ostýchavost domluvit se mezi sebou, jakou ochranu použít a podobně. Používání kondomu by se mělo pěstovat už od začátku sexuálního života, nejlépe nám v paměti utkví zvyky z mládí, v pozdějším věku se to těžko dohání.

Chtěl jsem proto zapátrat, jak tento problém vnímají mí posluchači, ptal jsem se na používání kondomu. Pro zajímavost jsem se dotazoval, kdo při souloži, nebo spíše před ní aplikuje prezervativ, muž, nebo žena? Výsledek se dal očekávat, žena aplikuje prezervativ v deseti případech ze čtyřiceti, zbytek tvoří muži plus malé procento, kdy to dělají oba současně. Odpovědi na otázku: *Mezi tzv. rizikové chování patří časté střídání sexuálních partnerů, pohlavní styk s nedůvěryhodnou osobou, či pohlavní styk s osobou, o které si nemůžeme být jisti, zda není nakažena a to bez použití kondomu. Chovali jste se vy někdy rizikově, mě taktéž velmi zaskočili. Už v tak mladém věku se celých 10 % mladistvých zachovalo rizikově. Navazující otázka se týkala používání kondomu, respektive důvodu, proč jej mladí lidé nepoužívají. Nejčastější odpovědi byl jiný druh antikoncepce, dále pak špatná domluva mezi partnery nebo velké rozpaky, které celý tento proces provázejí.*

Tyto výsledky potvrzují větu již zmíněnou v úvodu, nové a snadno dostupné metody antikoncepce oslabují četnost užívání kondomu. Také lze vyčíst, že o používání kondomu se mluví málo, osvěta není dostatečně intenzivní. Mladým lidem toto téma

stále působí problém. Správně by jim měl tento proces připadat naprosto automatický a přirozený.

2.6 HIV pozitivní

Tato strastiplná cesta začíná samozřejmě infikováním, o tomto problému jsme již mluvili, další zastávkou je samozřejmě průkaz onemocnění neboli testování.

Pokud se tedy stane, že jsme HIV pozitivní, čeká nás velký kolotoč událostí. Ten je spojen hlavně s morálním pohledem společnosti. Hned na úvod bych rád uvedl zkušenost z besedy. Asi největším překvapením byly odpovědi na otázku: *Myslíte si, že jsou HIV pozitivní nebezpeční pro společnost.* Šestnáct ze čtyřiceti posluchačů bylo pro. To je zarážející a je dobře vidět, že už tak mladí lidé zauímají negativní postoj. Správná odpověď je někde mezi, je to individuální. Záleží totiž, jak se HIV pozitivní staví ke svému problému. První, co člověk cítí, je obrovský šok, takto zasažení lidé mají pocit úplného zhroucení života, cítí se odstrčení, někdy provinilí, bojí se, jak se k nim bude chovat okolí. Často upadají do hlubokých depresí, mají sebevražedné sklony a podobně. Jsou ovšem i tací, kteří pociťují spíše nenávist a hněv, často na osobu, která je zřejmě původcem nákazy. Někdy jejich zloba dosáhne takové síly, až začnou HIV úmyslně šířit dál. Takových případů není mnoho, ale stávají se.

Většina nemocných se po nějaké době snaží svůj život napravit, léčit se a žít normálně. Aby k tomu došlo, potřebují podporu rodiny a přátel, kteří je vytáhnou z onoho zoufalého stavu. Často se ale stává, že rodina, přátelé, či zaměstnavatel nepřijmou jejich úděl. Nakažení může být totiž spojeno s něčím, o čem ostatní nevěděli, například prostituce, narkomanie, jiná sexuální orientace, nevěra a podobně. Nemocného nadále doprovází strach, že se okolí dozví pravdu o jeho HIV pozitivitě, že se k němu začnou otáčet zády. Všeobecné mínění vidí takové lidi jako někoho, kdo se nakazil nevhodným chováním a staví jej na okraj společnosti. To nemusí nutně být pravda, ve velké míře se lidé nakazí nevině, například díky nevěře partnera, nebo jen lidskou hloupostí, může se i stát, že byli využiti právě někým, kdo HIV má a cíleně jej šíří dál. Žáci z mých přednášek by měli většinou nepříjemný pocit, kdyby byli v blízkosti někoho nakaženého a pět z nich by se mu dokonce vyhýbalo, taky velice smutný fakt. To vše je opět zapříčiněno nedostatečnou informovaností. Abych nebyl jen skeptický,

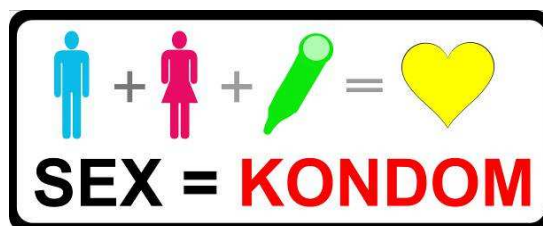
objevily se i kladné odpovědi, šest studentů by se snažilo se svými HIV pozitivními spolužáky více komunikovat a u desíti by se postoj nezměnil.

Jednou z oblastí, kde se tito lidé mohou setkat s problémy, se stává zaměstnání. Zkusil jsem proto anonymně přes telefon komunikovat s různými typy firem, které nabízely volná místa a ucházet se o danou pozici. Vždy jsem se nejdříve zeptal, zda jejich nabídka stále platí, až poté jsem se představil, jako HIV pozitivní. Prvním telefonátem jsem se ucházel o vysoce postavené místo vedoucího managementu v nejmenované stavební firmě v jižních Čechách. Zde jsem se setkal s velmi rychlou a jistou reakcí, ochotná sekretářka mi sdělila, že to pro jejich firmu nehraje žádnou roli, pokud splňuji všechny jejich ostatní požadavky. Poté jsem zamířil do jiného oboru, zajímalo mě, s jakými reakcemi se setkám v restauraci, kde dochází ke styku s jídlem a zákazníky. Nejdříve jsem se zajímal o místo číšníka, nepříjemná vedoucí mi řekla, že mají volné místo, řekl jsem jí tedy svou „pravdu“ a reakce byla rozporuplná. Na chvíli se odmlčela, poté mi sdělila, že by to neměl být problém, najednou vyhrkla, že nemá čas, že mám zavolat později a bez rozloučení zavěsila. Těžko říct, co by se stalo, kdybych zavolał znovu. Každopádně bylo vidět, že neví jak se k tomuto problému postavit. Další pozicí, o kterou jsem měl zájem, bylo místo kuchaře, inzerát byl čerstvý, možná, že jsem byl první, kdo volal, vlídný pán si chtěl hned ochotně domluvit schůzku, když jsem jej zarazil a pověděl mu o mém problému, jeho odmlka byla poměrně dlouhá, taktéž se vyjádřil, že neví a pak se mě dotázal, zda jsem homosexuál. Instinktivně jsem odpověděl, že ne. Požádal mě tedy, abych mu zaslal e-mail se svým životopisem, že si to nechá projít hlavou. Z jeho reakcí jsem vycítil, že by mne i tak nepřijal. Mé poslední telefonáty směřovaly k místům prodavačů. Zaměřil jsem se hlavně na prodej potravin, v prvním obchodě mi zřejmě paní sekretářka řekla, že netuší, a dala mi e-mail na své nadřizené. Odpovědi jsem se nedočkal. Poslední telefonát byl trochu jiný, když jsem se zeptal, zda je místo volné, paní mi odpověděla, že je, ale hledají prodavačku. Pohotově jsem tedy odpověděl, že pomáhám shánět místo své kamarádce, která neumí s internetem a hledá práci jen v inzertních magazínech. Já jsem si vzal tedy na starost inzerci na internetu. To nevadilo, až do chvíle, kdy jsem jí sdělil, že má HIV. Paní se zakoktala a poté odpověděla, že potřebují průbojně prodavačky, mou kamarádku nemůžou přijmout, když se někde krčí za rohem a bojí se sama požádat o práci.

Je vidět, že HIV pozitivní lidé to mají v mnoha případech těžké a potýkají se s diskriminací. Společnost se jich zbytečně bojí a vznikají tak negativní předsudky. USA zrušila teprve roku 2009 zákon, který zakazoval vstup HIV pozitivních do jejich země. I tak dnes existují státy, kde tento zákon stále platí. Například na Ukrajině v Oděse trpí touto nemocí velké procento populace, až každý desátý. Lidé ve stádiu AIDS potřebují pomoc, ovšem díky nedostatku financí jsou přemístěni na okraj města do nedůstojných polorozpadlých ubytoven, kde se o ně musí starat jejich příbuzní, nebo přátelé. Pokud nikoho takového nemají, mají smůlu. Sami nemocní se nechávají slyšet, že někdy musí mrtvé sami odnášet ven z domu.

3 Alternativní prevence

Pokud zhodnotíme předešlé kapitoly, vyvstane nám několik zásadních problémů. Prvním, pořád se opakujícím, je nedostatek finančních prostředků, což jde ruku v ruce s neúčinnou osvětou a chabou informovaností. Zde se dostáváme k hlavnímu bodu této problematiky. Jak už bylo řečeno, naprostá většina přenosů se stane při pohlavním styku. Proto by bylo opravdovým vítězstvím, kdyby si lidé uvědomili, že k sexu patří kondom. Je to jednoduché pravidlo, jen musí být připomínáno mnohem častěji, než jak je tomu dnes. Tato úvaha pro mne byla hlavním vodítkem při vytváření nového preventivního opatření, jak nenásilně dostat toto jednoduché pravidlo do mysli každého z nás. Vytvořil jsem proto logo s velice jednoduchým sdělením. Musel jsem čelit několika problémům, jak s tímto logem, sdělením, nejlépe naložit, jak jej nejlépe rozšířit mezi lidi. Dnes už existuje jasná představa, která zdolala několik prvních překážek. V následujících podkapitolách se nachází popis prvních kroků, a principů této nášivky.

Obrázek 3 Logo s preventivním sdělením

3.1 Umístění

První překážkou bylo, kam tento obrázek umístit, aby nekazil vzhled oblečení, nebo předmětu, na kterém bude umístěn. Mnoho lidí si potrpí na design a styl, neradi by si kupovali věci, kde by toto sdělení příliš razilo. Na druhou stranu musí být alespoň čas od času vidět. Ke konečnému umístění mi napomohla i následující úvaha. Které místo si lidé nejnadhěji spojí s genitáliemi? První pohnutky vedly ke spodnímu prádlu, je to logické. Když jsem však introspekci tento způsob testoval, zdálo se mi to naprosto bezúčelné, nášivky si skoro nebylo možné všimnout. Snažil jsem se během svých každodenních činností vnímat, kam se můj zrak upíná nejčastěji, co se týče oblasti genitálií. Důkladným pozorováním jsem vybral místo z vnitřní strany kalhot, hned vedle poklopce (viz obrázek 4).

Obrázek 4 Umístění nášivky

Abych mou úvahu potvrdil, vybral jsem 10 dobrovolníků z mého okolí, kteří absolvovali týdenní výzkum. Nášivka jim byla aplikována na mnou vybrané místo. Účastníci nebyli seznámeni s účelem nášivky ani jinými podrobnostmi. Byli požádáni, aby kalhoty s touto nášivkou nosili alespoň 5 dní. Po uplynutí jednoho týdne jsem každému položil pár otázek, které byly s tímto výzkumem spjaty. Všech deset účastníků dokázalo z paměti nakreslit obsah nášivky (viz příloha č. 4), průměrně uváděli, že si jí vědomě všímali až 4krát za den. Jako nejtypičtější činnost, při které si jí všímali, se ukázalo převlékání a používání WC. Na otázku: *Napadá vás lepší umístění*, se mi dostalo 8 stejných vyjádření, účastníci s tímto umístěním souhlasili. Dva účastníci by nášivku nosili i na viditelnějším místě tak, aby byla viditelná i pro jejich okolí.

Primární poloha byla tímto určena. Vzhledem k výsledkům dotazníku, kdy se někteří respondenti vyjádřili velmi pozitivně (viz kapitola 3.4), a rádi by nášivku nosili i na jiném oblečení, by se dalo uvažovat o širším záběru. Takovéto preventivní kusy oblečení by mohly vytvořit celou kolekci či vlastní značku. Kupující by měli na výběr hned z několika úrovní viditelnosti nášivky a dalších specifik. Takovéto úvahy nejsou bezpředmětné, ale vzhledem k aktuálnímu vývoji projektu předčasné.

3.2 Podprahové vjemy

Je jasné, že uživatelé si nášivky nebudou všimnout příliš často, ale hlavní podstatou tohoto sdělení v kalhotách se skrývá v podvědomí. Sigmund Freud vytvářel teorie, že lidé jsou více ovlivňováni nevědomými silami. Tvrdil, že existují tři hladiny vědomí: (1) vědomé vnímání, myšlenky a pocity, které jsou právě pod reflektorem pozornosti; (2) předvědomý materiál, který je dočasně mimo pozornost, ale je snadné ho v mysli vyvolat a (3) nevědomý zásobník materiálu, který je potlačený, znepřístupněný vědomí. Po mnoho let byli vědci k jeho tvrzení skeptičtí. Pak ale přehršle nových studií postavila nevědomé procesy do čela moderní psychologie. Tyto studie naznačují, že lidé mohou být lehce ovlivňováni podprahovými sděleními – informacemi, které jsou prezentovány tak slabounce nebo tak rychle, že jsou vnímány „pod“ prahem našeho vědomí.²⁵

V roce 1975 publikoval v USA Vance Packard *The Hidden Persuaders* (Skryté vábničky), skandální odhalení Madison Avenue. Kniha se stala bestsellerem a probudila u veřejnosti strach z toho, že jsme manipulováni něčím, co nevidíme ani neslyšíme. Co Packard odhalil? V roce 1950 se na pozadí vzrůstajícího strachu z komunismu a zrození rokenrolu objevila reklamní skupina, která tvrdila, že použila podprahové reklamy - prezentaci reklamních sdělení pod prahem vědomí. Začalo to v autokině v New Jersey, kde měly být údajně během filmu na plátno vždy po třetinu milisekundy promítány nápisy: „Pijte Coca Colu“ a „Jezte popcorn“. Ačkoli si diváci žádných sdělení nevšimli, prodej koly prý během přestávek stoupl na šest týdnů o 18 procent a popcornu o 58 procent.²⁶

Je rovněž prokazatelné, že kdykoli se v konverzaci objeví nějaké neotřelé slovo, je najednou znovu a znovu opakováno. To samé platí například pro pobrukování určité melodie, je to nakažlivé, někdy si ani neuvědomíme, kde jsme onu melodii slyšeli. Nejlepším příkladem jsou reklamní billboardy. Aniž si to uvědomujeme, při jízdě autem jsme vystaveni velkému množství reklamních sdělení, kterým věnujeme jen minimum

²⁵ KASSIN, S. Psychologie. (V. E. Dagmar Brejlová, Překl.) Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1716-3. s. 128

²⁶ KASSIN, S. Psychologie. (V. E. Dagmar Brejlová, Překl.) Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1716-3. s. 130

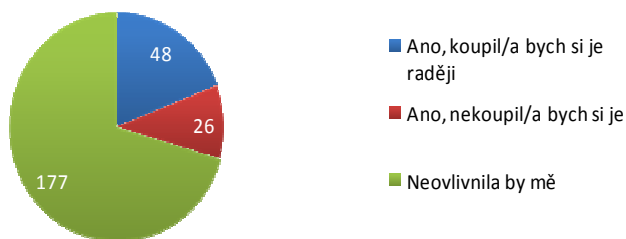
pozornosti. Když na to však přijde a vy stojíte v supermarketu před regálem s másly, podvědomě sáhnete po tom, které už „znáte“. Na tomto principu bude fungovat i sdělení nášivky. Aniž si toho vědomě všimnete, váš mozek si nášivky všimne pokaždé, když se objeví ve vašem zorném poli a informaci zaznamená. Ať už to bude při oblékání, používání toalety, žehlení, praní nebo sušení těchto kalhot. Když přijde na sex, podvědomí vyšle signály, které nám napoví, jak je to správně. Bude to pro nás automatická věc. Mladiství možná nebudou tak ostýchaví, spojení: *Sex = Kondom*, bude jejich melodie, něco co už znají a připadá jim normální. Naučí se tak o tom mezi sebou mluvit. Tenhle způsob osvěty bude intenzivní, kalhoty přece nosí všichni a pořád. Názor, který tvrdí že rizikový sex patří jen mladému věku není na místě, i z mého okolí často slýchávám, jak dospělí muži či ženy podvedli své dlouhodobé partnery, z čehož plyne, že nášivka se nemusí omezovat jen na určité věkové skupiny nebo pohlaví.

3.3 Finance pro všechny

Jak již bylo poznamenáno v úvodu, lidé na prevenci a boj proti AIDS přispívají. Najdou se ovšem tací, kteří potřebu přispívat necítí, nevidí v tom nic užitečného, nic z čeho by těžili oni sami nebo ještě hůř, berou HIV pozitivní jako lidi nečestné, špinavé, kteří si za to můžou sami. Některé tento problém vůbec nezajímá, nebo i jejich finanční situace je tíživá. Ať je to jak chce, opět platí: kalhoty nosí každý.

Dotazník byl zaměřen i na tento problém. V pár větách jsem účastníkům vysvětlil účel nášivky, a ti poté odpovídali na otázky: *Vadila by vám tato nášivka podporující boj proti AIDS a zároveň chránící vás samotné uvnitř kalhot*. Jen 14 procentům by tato nášivka vadila, a to z těchto důvodů: *prot; bo bagr; nesnáším nášivky; je to irelevantní; v mém věku se to nehodí; každý svého štěstí strůjcem* a další (viz kapitola 3.4). Samozřejmě, že koupě preventivních kalhot bude dobrovolná, proto se dá 84 % neprotestujících považovat za velký úspěch.

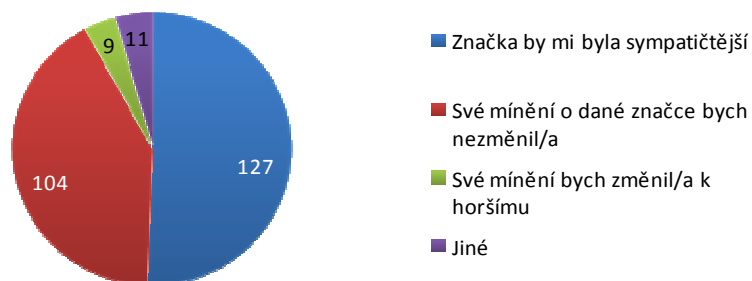
Ovlivnila by vás při výběru kalhot?

Graf 6 Vliv nášivky při výběru kalhot

Druhá otázka zněla: *Ovlivnila by vás při výběru kalhot.* Odpovědí je pro nás graf 6, čísla opět hovoří ve prospěch nášivky. Tento výsledek může být lákadlem pro textilní firmy, které se tohoto nápadu zhostí. V návaznosti na to jsem položil otázku: *Co byste usoudili o značce, která by vyráběla kalhoty s touto nášivkou.* Výsledky byly ještě pozitivnější, jak můžeme vidět u grafu 7. Výsledky otevřených odpovědí se nachází v kapitole 3.4.

Co byste usoudili o značce, která by vyráběla kalhoty s touto nášivkou?

Graf 7 Mínění o značce vyrábějící kalhoty s nášivkou

To znamená, že pokud se najde vhodný kandidát pro výrobu těchto kalhot, bude to pro danou firmu znamenat dobrý marketingový tah. V každém případě se najdou zlí jazykové, kteří budou tvrdit, že firma se snaží zviditelnit na úkor nemoci. Nechci tuto skutečnost úplně vyvracet, ale v dnešní době je těžké dovolávat se ochoty a pomoci zadarmo, proto i tady musí fungovat oboustranný prospěch. I kdyby záměry dané firmy byly takové, nelze popřít fakt, že dělá správnou věc.

Nejdůležitějším krokem je zajistit vhodného dodavatele. Nejsnazší se jevílo oslovit některou z českých firem, ovšem v současné době na našem území není jediný vhodný výrobce riflí. Snažil jsem se proto oslovit největší producenty oděvního průmyslu v zahraničí (Levi Strauss & Co., Diesel SpA a další), e-mail zaslaný jejich obchodním oddělením se nachází pod přílohou č. 6. Doposud se mi nedostalo žádné odpovědi.

Nášivka je tedy prospěšná jak pro samotné uživatele, tak pro textilní firmy, které ji budou distribuovat. Najde se však ještě jedno odvětví, kde by toto opatření mohlo být prospěšným. Vezměme v potaz, že pro výrobce těchto kalhot to je určitá forma reklamy. Každá reklama něco stojí, proto z každého prodaného kusu by výrobce odváděl malý peněžní obnos humanitárním organizacím. Ty by zase na oplátku propagovaly tyto kalhoty na jejich charitativních akcích a podobně. Oděv obecně, se prodává po celý rok, a tak by neziskové organizace měly stále z čeho čerpat finance, ty by použily k větší a masivnější osvětě, na studia ukrajinských dívek, na léčbu v nejpostiženějších oblastech, k testování darované krve a tak dále. Od toho se odvíjí další skutečnosti, které by ve výsledku mohly mít velmi pozitivní dopad na problematiku AIDS jak u nás v České republice, tak po celém světě.

3.4 Pohled veřejnosti

Dotazník čítal i několik otázek spojených s nášivkou, účastníci byli vyzváni, aby vyjádřili svůj názor a připomínky. Na otázku: *Vadila by vám tato nášivka podporující boj proti AIDS a zároveň chránící vás samotné uvnitř kalhot*, asi 14 % respondentů uvedlo, že ano, zde jsou jejich autentická vysvětlení.

Ano, protože:	Hypotetické odpovědi autora
Proč to tam mít? To by měl člověk vědět automaticky a nemusí si tam dávat snad nášivku.	Pro většinu lidí to automatické není.
Nechci mít nápisy.	Nášivka nepůjde z venku vidět, navíc nebude na všech kalhotách. Můžete si koupit i jiné.
By nášivka byla na očích a vždy se připomněla.	Ano, to je účel!
Je to irelevantní.	-
Se to tam nehodí.	Nášivka nepůjde z venku vidět, navíc nebude na všech kalhotách. Můžete si koupit i jiné.
Osvěta by měla probíhat jinde.	Nejsou finanční prostředky, tímto způsobem se je snažíme získat.
To je dobrý nápad (chci ji z venku).	Proč ne.
Dobrý nápad.	-
Přehnaný strach a upjatost.	Omyl, počet SPN celkově v ČR stoupá!
Trapný.	-
Nášivka nechrání a ve tmě není vidět. Nemyslím si, že je to prevence.	Vaše podvědomí si jí bude všimnout denně, když přijde na sex, i ve tmě se vám připomene.
Tabuizuje stále sex, sex si má člověk užívat a ne se stále bát.	Právě naopak, jen se snažíme učit větší zodpovědnosti.

Tabulka 3 Vysvětlení respondentů, proč by jim nášivka v kalhotách vadila

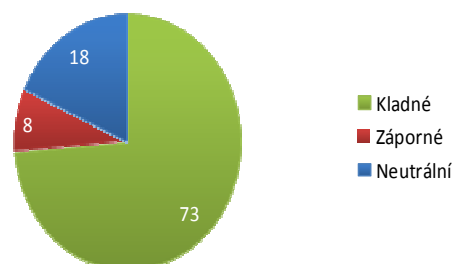
Jiná otázka se věnovala pohledu dotázaných na módní značku, která by takovéto kalhoty vyráběla. Většině by značka byla sympatičtější, 9 účastníků však chtělo vyjádřit vlastní názor.

Jiné
Ničemu to nepomůže.
Nemám mínění o značkách.
Nevím, ale kalhoty bych si koupil, je to dobrej nápad.
Mínění o této značce bych zněmila k lepšímu, protože bych si řekla že tato značka dělá „osvětu“ o této problematice alespoň takto.
Že se snaží tento problém řešit :-)
Stejně bych si koupila ty kalhoty, co mi víc sedí.
Firma se chce zviditelnit na úkor nemoci.
Že se snaží s tímto problémem hnout.
Chápou ji všichni?

Tabulka 4 Názory na módní značku produkující kalhoty s nášivkou

Předposlední otázka zněla takto: *Jak hodnotíte tento nápad, napadají vás nějaké připomínky.* Na tuto otázku bylo 99 odpovědí. Abych zhodnotil jejich obsah, rozdělil jsem je do tří kategorií – záporné, neutrální a kladné. Přehled všech odpovědí viz příloha č. 5.

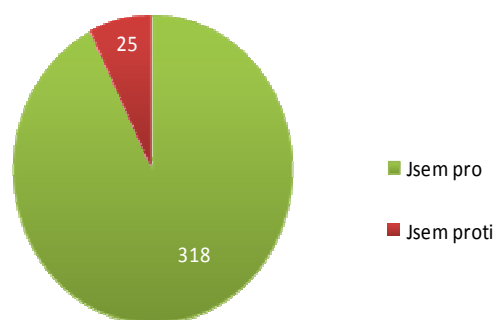
Stanovisko k preventivní nášivce

Graf 8 Názory týkající se nášivky

Nakonec jsem nechal účastníky hlasovat, zda jsou pro to, aby se tyto nášivky v našich kalhotách objevovali, či nikoli. Pouze 7 % dotázaných bylo proti.

Zapojte se do hlasování, aby se tato nášivka objevovala v našich kalhotách!

Graf 9 Hlasování o nášivce

Závěr

Všechny SPN působí velké problémy. Základním důvodem je samotné onemocnění, které má negativní vliv na organismus, zejména pak imunitu, kterou výrazně oslabuje. SPN jsou často bolestivá, způsobují různé komplikace od těch lehkých, jako je vyrážka, svědění, pálení až po ty devastující jako je znetvoření, rozsáhlé jizvy, poruchy CNS, neplodnost, rakovina nebo také smrt. Časté jsou komplikace při těhotenství, ať už je to předčasný porod, mimoděložní těhotenství nebo porod mrtvého či infikovaného plodu. Dalším aspektem je morální stránka věci, pro nikoho není snadné vypořádat se s náhlou neplodností, nebo čelit studu a provinilosti či jisté smrti. Výzkum také prokázal, že pohled žáků devátých tříd, ale také zaměstnavatelů, na HIV pozitivní osoby je i v dnešní době místy negativní.

Z výzkumu také vyplývá, že lidé mají přístup k důležitým informacím, minimálně jednou byli s touto problematikou obeznámeni, ale je očividné, že jedenkrát je málo. To vede k tomu, že si podstatná fakta nezapamatují v dostatečné míře. Základním problémem je tedy nedostatečná prevence, osvěta, která ovšem spolu s nedostatkem financí tvoří začarovaný kruh, jak prokázal dotazník i setkání s odborníkem. Ze statistik rovněž vyplývá, že onemocnění AIDS je v ČR na vzestupu, hlavní roli hrají návykové látky. Pokud tedy dojde ke styku pod vlivem alkoholu či marihuany, je mnohem těžší si pravidlo sexu a kondomu vybavit.

Navrhovaný systém nášivek má řešit více problémů najednou, jednak ochraňovat samotného jednice, a zadruhé přispívat k prevenci. Jeví se jako kvalitní marketingová strategie pro výrobce těchto kusů oblečení, jak potvrzuje dotazník. Lidé jsou ochotni ve velké míře tuto nášivku na svých kalhotkách akceptovat, ba dokonce ji hodnotí velmi pozitivně. Experiment s deseti dobrovolníky rovněž prokázal, že není velký problém si nášivky všimnout, navíc všichni ji po jednom týdnu dokázali z paměti nakreslit.

Prvním krokem projektu se stala realizace prototypu, firma Profi-vysivky byla ochotna vytvořit nášivku již od jednoho kusu, a tak vznikla přibližná podoba riflí, která názorně demonstrovuje celou myšlenku. Pro jednoduchou a účinnou propagaci jsem rovněž s pomocí studenta Střední průmyslové a umělecké školy v Opavě, Nikolase

Czyše, vytvořil jednoduchý web, který prostřednictvím mnou vytvořeného instruktážního videa vysvětluje princip nášivky a vybízí k hlasování, aby se tento projekt stal skutečností.

Seznam literatury

- [1] *Národní program boje proti AIDS.* (nedatováno). Získáno 19. listopad 2011, z Detailně o AIDS: <http://www.aids-hiv.cz/>
- [2] LONG, M. (2005). *Rodinná encyklopedie medicíny a zdraví* (Dotisk 1. vyd.). (M. M. Lukáč, Překl.) Čestlice: Artedit s. r. o.
- [3] *Kapavka.* (19. prosinec 2011). Získáno 28. prosinec 2011, z Wikipedia: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kapavka>
- [4] FREI, J. (2006). *Manuál projektu „HIV/AIDS a život nás všech“.* (2. aktualizované a rozšířené vydání). Praha.
- [5] *Syfilis.* (24. prosinec 2011). Získáno 28. prosinec 2011, z Wikipedia: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Syfilis>
- [6] *Trichomoniáza.* (21. srpen 2005). Získáno 2. listopad 2011, z 004: <http://www.004.cz/trichomoniasa>
- [7] *Lidský papillomavirus.* (2. listopad 2011). Získáno 19. listopad 2011, z WikiSkripta: http://www.wikiskripta.eu/index.php/Lidsk%C3%BD_papillomavirus
- [8] *Ochrana před rakovinou děložního čípku? Kondom!* (3. listopad 2010). Získáno 19. listopad 2011, z Doma.cz: <http://doma.nova.cz/clanek/zdravi/ochrana-pred-rakovinou-delozniho-cipku-kondom.html>
- [9] *Rakovina čípku: před HPV viry kondom neochrání.* (26. leden 2010). Získáno 18. říjen 2010, z Doma.cz: <http://doma.nova.cz/clanek/zdravi/rakovina-cipku-pred-hpv-viry-kondom-neochrani.html>
- [10] *SPN.* (21. srpen 2011). Získáno 7. říjen 2011, z Wikipedia: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sexu%C3%A1ln%C4%9B_p%C5%99enosn%C3%A1_nemoc
- [11] HRADILOVÁ, E. (1. prosinec 2011). *Je čas dokončit boj s AIDS, řekl Obama.* Získáno 28. prosinec 2011, z Mediafax.cz: <http://www.mediafax.cz/zahranici/3971389-Je-cas-dokoncit-boj-s-AIDS-rekl-Obama>
- [12] *Aktuální informace č. 38/2011.* (14. červenec 2011). Získáno 28. prosinec 2011, z UZIS.cz: www.uzis.cz/system/files/38_11.pdf

- [13] *Worldwide HIV & AIDS Statistics*. (2010). Získáno 2. říjen 2011, z Avert.org:
<http://www.avert.org/worldstats.htm>
- [14] ŠVAMBERK, A. (17. březen 2009). *Ve Washingtonu zuří epidemie AIDS, nakaženi jsou tři lidé ze sta*. Získáno 15. září 2010, z Novinky.cz:
<http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/164044-ve-washingtonu-zuri-epidemie-aids-nakazeni-jsou-tri-lide-ze-sta.html>
- [15] *Info-statistiky*. (2011). Získáno 15. září 2011, z Aids-pomoc.cz:
http://www.aids-pomoc.cz/info_statistiky.htm
- [16] HANZLÍK, P. (24. listopad 2011). *Problematika AIDS*. (P. Škrobánek, Tazatel)
- [17] *Případ „Pacient Nula“: Kanadský homosexuální gigolo roznášel AIDS po světě*. (21. prosinec 2011). Získáno 28. prosinec 2011, z Blesk.cz:
<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/165634/pripad-pacient-nula-kanadsky-homosexualni-gigolo-roznasel-aids-po-svete.html>
- [18] JANDOVÁ, H. (18. prosinec 2011). *Stále víc školáků má skupinový sex. Je to hrozba, tvrdí lékaři*. Získáno 28. prosinec 2011, z Týden.cz:
http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/vztahy/stale-vic-skolaku-ma-skupinovy-sex-je-to-hrozba-tvrdi-lekari_220385.html
- [19] *Arabský svět čelí šíření epidemie AIDS*. (8. prosinec 2011). Získáno 9. prosinec 2011, z ZDN.cz: <http://www.zdn.cz/denni-zpravy/ze-zahranici/arabsky-svet-celi-sireni-epidemie-aids-462631>
- [20] *Češi se pohlavních chorob vůbec nebojí, příliš riskují*. (11. prosinec 2011). Získáno 19. prosinec 2011, z Novinky.cz: <http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/252310-cesi-se-pohlavnich-chorob-vubec-neboji-prilis-riskuji.html?ref=ostatni-clanky>
- [21] Kassin, S. (2007). *Psychologie*. (V. E. Dagmar Břejlová, Překl.) Brno: Computer Press, a.s.

Seznam zkratek

AIDS	z anglického Acquired Immune Deficiency Syndrome, neboli syndrom získaného selháním imunity
ČSAP	Česká společnost AIDS pomoc
HIV	z anglického Human Immunodeficiency Virus neboli virus lidské imunitní nedostatečnosti
ČČK	zkratka pro Český červený kříž, zdravotnická organizace, založená na dobrovolnosti
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
HAART	z anglického Highly Active Antiretroviral Therapy, neboli vysoce aktivní antiretroviróvá terapie, používaná při léčbě AIDS
SPN	Sexuálně přenosné nemoci

Přílohy

Příloha č. 1 – Osvěcení o znalosti problematiky AIDS/HIV

Obrázek 5: Osvěcení o znalosti problematiky HIV/AIDS

Příloha č. 2 – Otázky položené skupině 40 žáků 9. tříd

- 1) *Kdy bylo toto onemocnění poprvé objeveno? (století)***
- 2) *Kde je toto onemocnění nejrozšířenější?***
- 3) *Kolik lidí se denně infikuje? (odhad)***
- 4) *Víte, jaký je rozdíl mezi termíny HIV a AIDS?***
- 5) *„Mezi tzv. rizikové chování patří časté střídání sexuálních partnerů, pohlavní styk s nedůvěryhodnou osobou, či pohlavní styk s osobou, o které si nemůžeme být jisti, zda není nakažena a to bez použití kondomu. Chovali jste se vy někdy rizikově?“***
- 6) *Pokud již provozujete sexuální praktiky, kdo aplikuje kondom?***
- 7) *Proč si myslíte, že někteří nepoužívají prezervativ? (možno označit více odpovědí)***
- 8) *Jaké by bylo vaše chování, pokud by se například ve vaší třídě nacházel HIV pozitivní? (možno označit více odpovědí)***
- 9) *Myslíte si, že jsou HIV pozitivní nebezpeční pro společnost?***

Příloha č. 3 – Dotazník umístěný na internetu (20. 10. 2011 – 21. 12. 2011)

Odpovídalo 295 respondentů.

	Odpověď	Pohlaví dotázaných	Takto odpovědělo	%
1	Muž		125	45%
2	Žena		151	55%
3	Nespecifikováno		1	0%
	Celkem		277	100%

Tabulka 5 Pohlaví dotázaných

	Odpověď	Věk dotázaných	Takto odpovědělo	%
1	0 - 10 let		1	0%
2	11 - 15 let		29	10%
3	16 - 20 let		96	35%
4	21 - 25 let		37	13%
5	26 - 30 let		35	13%
6	31 - 40 let		42	15%
7	41 - 50 let		21	8%
8	51 - 60 let		6	2%
9	61 - 70 let		8	3%
10	71a více let		3	1%
	Celkem		278	100%

Tabulka 6 Věkové kategorie

1) Vaše pohlaví

Muž Žena Nespecifikováno

2) Do jaké věkové kategorie patříte?

0 - 10 let 11 - 15 let 16 - 20 let 21 - 25 let 26 - 30 let
31 - 40 let 41 - 50 let 51 - 60 let 61 - 70 let 71 a více let

3) Byli jste někdy v životě poučeni o zásadách správného sexu a problematice AIDS?

Ano Ne

4) Označte možné způsoby přenosu viru HIV

Orální sex (žena uspokojuje muže)
Použití společného kartáčku s HIV pozitivním
Orální sex (muž uspokojuje ženu)
Použití stejného a nedezinfikovaného WC jako HIV pozitivní
„Francouzský polibek“ s HIV pozitivním
Pití ze stejné sklenice jako HIV pozitivní
Podáním nemyté ruky HIV pozitivního s Vámi
Anální sex (muž s ženou)
Anální sex (muž s mužem)
Použitím stejné injekční stříkačky jako HIV pozitivní (při narkomanii)
Kouřením stejné cigarety jako HIV pozitivní

5) Odhadněte, jak velký je počet HIV pozitivních v ČR v této době

.....

6) Jaký se vám zdá nynější stav, co se týče počtu nakažených?

Počet nakažených rok od roku výrazně stoupá
Počet nakažených už několik let stagnuje
Počet nakažených se daří snižovat

Jiné

- 7) ***Odhadněte, kolik lidí ze 100 nakažených virem HIV se v celosvětovém průměru vyléčí.***

.....

- 8) ***Stalo se vám někdy, že jste měli pohlavní styk s někým, koho jste znali jen krátkou dobu, nebo jste si nebyli na 100 % jisti, že nemá AIDS a nepoužili jste při tom kondom?***

Ano

Ne

- 8.1) ***ANO – Byli jste pod vlivem nějaké návykové látky?***

Alkohol Marihuana Jiná návyková látka Ne

- 8.2) ***NE - Proč jste tedy nepoužili kondom?***

.....

- 9) ***Novým mileneckým párům, které si chtějí užívat nechráněný sex se doporučuje nechat se po dvou měsících vzájemné věrnosti otestovat na HIV. Chodíte vy se svými dlouhodobými sexuálními partnery na tyto preventivní testy?***

Ano

Ne

Ještě jsem sexuálního partnera neměl/a

- 10) ***Vadila by vám tedy tato nášivka uvnitř kalhot podporující boj proti AIDS a zároveň chránící vás samotné?***

Ano, protože:.....

Ne

- 11) ***Ovlivnila by vás při výběru kalhot?***

Ano, koupil/a bych si je raději

Ano, nekoupil/a bych si je

Neovlivnila by mě

12) Co byste usoudili o značce, která by vyráběla kalhoty s touto nášivkou?

Značka by mi byla sympatičtější

Své mínění o dané značce bych nezměnil/a

Své mínění bych změnil/a k horšímu

Jiné

13) Jak tedy hodnotíte tento nápad, napadají vás nějaké připomínky?

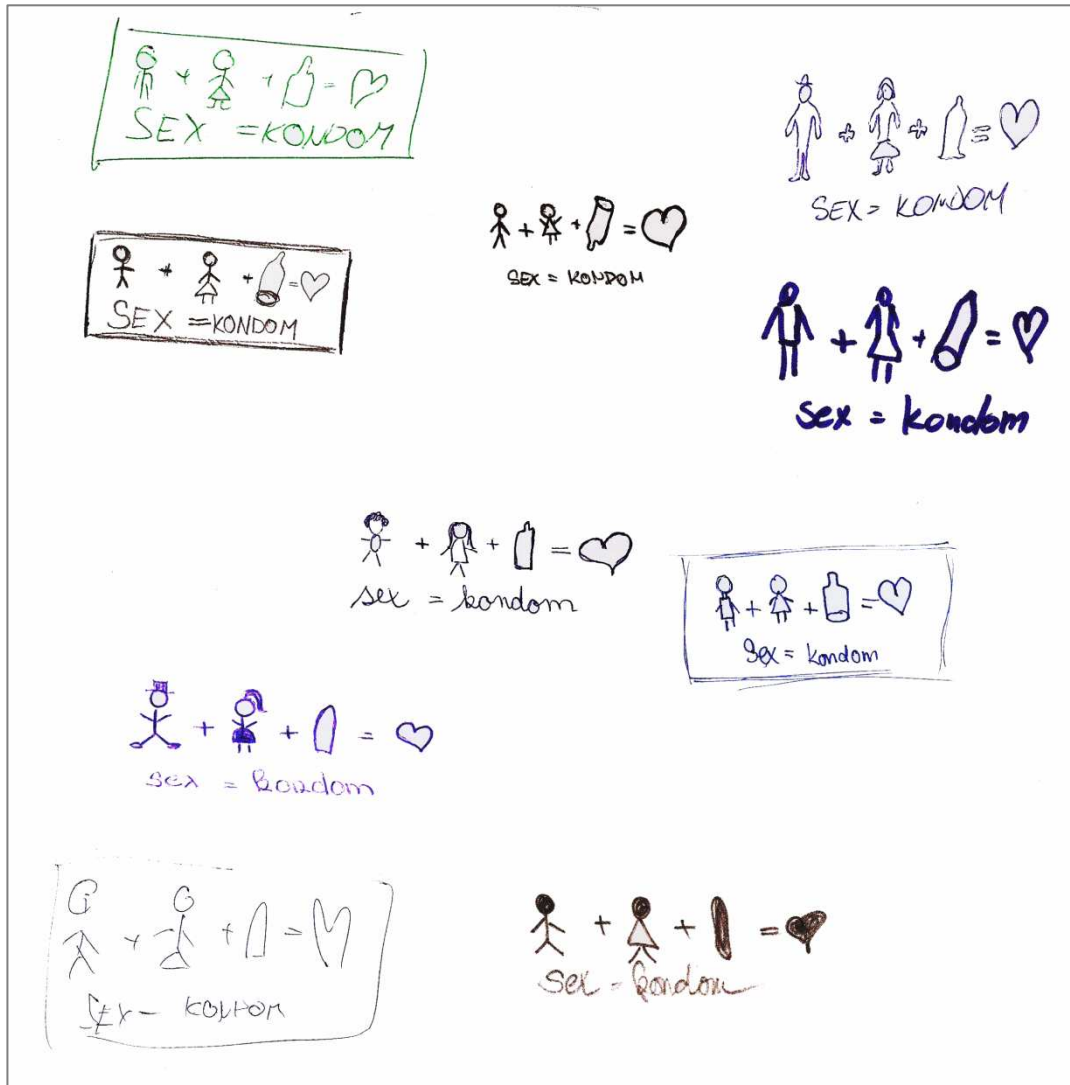
.....

14) Zapojte se do hlasování, aby se tato nášivka objevovala v našich kalhotách!

Jsem pro

Jsem proti

Příloha č. 4 – Testování nášivky na deseti dobrovolnících a jejich pokusy z paměti nakreslit preventivní sdělení. Pro test bylo vybráno 5 žen a 5 mužů v různých věkových kategoriích. 10 z 10 odpovědělo správně.

Obrázek 6 Kresby 10 dobrovolníků, účastnících se testu nášivky

Příloha č. 5 – Hodnocení preventivní nášivky respondenty – autentické odpovědi	Kladné či negativní stanovisko
Zdá se mi to jako efektivní řešení, které by mohlo fungovat!	+
velmi dobry	+
Nikdy předtím jsem o tom neslyšela.. každý nápad, který se alespoň nějak pokusí bojovat proti AIDS, je skvělý :)	+
Kladně, žádné připomínky mě nenapadají.	+
dobrý nápad i reklama	+
Ne	
Podporuji!!!!!!!!!!!!!!	+
nic moc	-
je to zbytečné	-
Je to super	+
Napad se mi hodně líbí určitě by to byl dobrý napad	+
Hlavně, aby ty prachy co z toho budou neskočily někde jinde jak je zvykem.	
V dnešní době je potřeba každého potřebného nápadu! Mě osobně by toto nenapadlo. Určitě to vítám ! Nikomu přeci nevadí, že má na kalhotách nějakou nášivku, která nijak kalhoty nezhoršuje.	+
OK	+
úžasný nápad ! ještě by bylo dobré vyrábět třeba podobné spodní prádlo :)	+
Velmi dobrý nápad, může hodně lidem pomoc v tom neudělat chybu.	+
Hodnotím jej velmi kladně a myslím, že by dokonale splňovala svůj účel, už jen tím, že by na toaletách u podnapilé osoby v klubech, koukala na vás z kalhot a tím byla včasným varováním.... Protože většinou u takových příležitostech dochází k nechráněnému sexu.	+

Výborný, určitě ano. Jakákoli informovanost je vždy dobrá.	+
ne	
výborný	+
myslím, že podle mého názoru je to dobrý nápad, ale pochybuji o tom, že by se to "uchytilo"	+
asi by nemusela být úplně na všech džínách, ale proč ne.	+
Dobrý nápad. Šířit osvětu jak jen je to možné!	+
Je to dobrý nápad.	+
myslím si, že tyto nášivky by mohli ostatním připomenout toto riziko. tento nápad mi přijde jako celkem dobrá varianta toho, co by mohlo pomoci informovat lidi, či více zvětšit zájem lidí o to, aby se o tomto problému dozvěděli více.	+
Je to boj za ideologii. Dobrá idea, ale nemyslím si, že by se dala až mnoho komerčně využít. Pokud budou dva páry hezkých džín a jedna by měla tuto nášivku, tak bych si raději vzal s nášivkou.	
Výborný nápad, který nenásilnou formou připomíná tento problém.	+
pozitivně	+
Je to dobrý nápad.	+
Nic mě nenapadá, akorát si nejsem jist, zda to ta riziková skupina lidí, jíž se to týká zejména bude akceptovat.	
Bylo by to hrozné....	-
pozitivně, je upozorněno na "problém"	+
Společnost bych brala jako někoho komu není lhostejné co se děje okolo, že dělá dobrou věc....nicméně - nejsem přesvědčena o tom, že by změnila můj názor na chráněný či nechráněný sex.	-
tos zajímavě...	+
Ne	
dobry napad jen tak dal	+
dobrý	+

Snad to bude co nejdřív.	+
nenapadají	
Možná použít jen na oděvy pro určitou věkovou skupinu, např. teenagery. Tuto značku lze zároveň umísťovat např. na zastávky MHD, do čekáren ve zdravotnických zařízeních apod., kde bude také podprahově vnímána.	+
je nutné stále připomínat, že se to týká každého, informovanost je malá	+
Je to dobrý nápad, ale myslím si, že bohužel nepomůže.	
myslím že je to super nápad, jak tuto problematiku dostat do podvědomí (ač nepřimo) mnoha lidí	+
skvělý, osvěta	+
nejsem si jistá jeho účinností	-
Originální. Dobřej.	+
Myslím si, že to není o nášivce, ale o větší informovanosti např. mezi homosexuály a mladými lidmi.	-
nápad je to dobrý, ve svém věku a způsob života ale pro mne nemá vliv	+
dobrý nápad	+
Nenapadají.	
Asi ne.	
Nápad mi přijde velice dobrý. Je jasné že se najdou i lidi, kterým se to líbit nebude, ale myslím že když to každý uvidí na kalhotkách, tak mu to přeci jen něco neřekne popř. upozorní. Hodnotím to jako velice dobrý nápad. Ten kdo si kalhoty koupí může mít alespoň dobrý pocit, že udělal správnou věc.	+
Je to fajn nápad, lidé by si měli uvědomit že to hrozí každému z nás.	+
Nemyslím si, že by nášivka na kalhotkách mohla zapůsobit na bezpečnost. Při nejmenším by ale pouhá kampaň, která by na veřejnost ohledně této záležitosti jistě prosákla, měla pozitivní vliv na šíření prevence a informovanosti veřejnosti. Zvláště pokud by se toto „logo“ vžilo do povědomí široké veřejnosti. Mohl by pak pouhý pohled na něj vzbudit	+

potřeby chránit se.Rozhodně se mi to líbí....	
Tohle mě doteď nenapadlo... a je to něco úžasného. Kdo to vymyslel.... tomu dát i ocenění. Opravdu bez legrace. A DOKONCE, JÁ OSOBNĚ BYCH JI UVÍTAL I TAK AŽ JE VIDITELNÁ NORMÁLNĚ... MŮŽE SE Z TOHO STÁT HIT !!!	+
Je to fajn nápad. Aj na Slovensku by mohlo byť niečo podobné..	+
Myslím, že by to mohlo uspět	+
určitě je to velmi dobrý nápad:-)	+
Blbina	-
Neni to uplne spatna myslenka.	
dobrý nápaad!!	+
Je to výborný nápad. Je hezky designově a jednoduše zpracována, ale je třeba vyřešit to, že ne každý je heterosexuál. Je třeba zamyslet se nad dvěma panáčky a dvěmi panenkami. Kdyby tam byla panenka a panáček, tak bych si kalhoty spíše nekoupil, i když by to nebylo rozhodující kritérium.	+
Myslím, že to není špatný nápad	+
pěkný	+
určitě dobrý nápad, ale pochybuju, že nějaká značka tohle zrealizuje..	+
Myslím si, že na ženskou to zapůsobí více než na muže, ale je to jen domněnka ... opravdu si myslím, že muži to moc neřeší, resp. si myslí, že jim se nemůže nic stát a akorát jsou uražení, když jim naznačíte, že mohlo, aniž byste z nich automaticky dělali děvkaře (s prominutím). Sama vím, že někdy se člověk obecně k pohlavním nemocem dostane tak hrozně nevědomě, až je to smutné, a v tomhle případě je to smutné dvojnásob.	
Výborný nápad, určitě by to mělo vliv na mnoho lidí a splňovalo by to svůj účel.	+
vše co může jakkoli pomoci je dobré	+
Je to dobrý nápad a fandím mu.	+

jako pozitivny, neuskodi nikomu, spis prospeje.	+
dobrý nápad	+
připadá mi vtipný, originální, prospěšný	+
Je to skvělý nápad	+
je to super!!!!!!!!!!!!!!	+
neutrálně, nic	
Pokud by byla z hrubšího materiálu a byla by vystouplá, v těchto místech by nepříjemně škrábala, zvažila bych tedy výrobní materiál. Taktéž pro mnohé mohou být odpuzující barvy. Je mi jasné, že mají být výrazné a varující, ale lidé založení více na vkusu (a to jak muži tak ženy), by si něco takového asi nekoupili, kdyby byla možnost, že to na jejich úžasných kalhotách může někdo spatřit.	
ssupr	+
na někoho to může mít vliv	
nemám připomínky, myslím že je to dobrý nápad	+
Dobrý nápad třeba lidi budou opatrnější.	+
Proč zůstat jen u kalhot? Vyrábí se oděvy s označením. Bio vláken proč nevytvářet ucelené kolekce pro boj s AIDS?	+
pokud je to pro dobrou vec, proc ne. Tento napad je zajimavy,ale bohuzel bude pusobit na kazdou osobu individualne.	+
Verim tomu ze i kdyz na me by to asi vliv nemelo, nasli by se urcite lide, ktere by to ovlivnilo.	+
Nijak.	
Je to velice dobrý nápad, být Vámi, užiju tyto nášivky už pro slečny a chlapce ve věku 14 let - pro jejich konfekční velikost. Mimochodem, jen poučná besídka nepomůže, chce to, aby si každý vyzkoušel 14ti denní čekání na výsledek testu, i když si je jistý, že je zdravý...	+
Zkusit se má všechno	+
Skvělý nápad	+

osvěta	+
ne	
i kdyby si z toho vzal jeden člověk ponaučení a bral to vážně tak to za to stojí	+
ne	
Výborný.	+
Má to váhu.	+
Tento nápad hodnotím jako hodně dobrý nápad!	+
Připadá mi hloupý a s nulovým účinkem.	-
kladně	+
Připadá mi to jako super věc. Jen bohužel většina lidí je natolik nevnímavých že si toho podle mě anevšimnou.	+
skvělí, mohla by být i klidně z venku	+
nápad neí špatný, ale není ani geniální. nečekal bych nějaké výrazné výsledky.. ale samozřejmě proč ne.	

Tabulka 7: Hodnocení nášivky

Příloha č. 6 – E-mail zaslaný textilním výrobcům

Dear Sir or Madam;

My name is Pavel Škrobánek, I am 19-year-old student from the Czech Republic and I have a request. I attend a grammar school and I am in the fourth year.

Our school takes part in a competition called „Secondary – professional work” every year. Each student chooses a random topic and deals with its theoretical and practical part, which should bring something new, or an improvement of a problem. The finals of this competition are international.

My topic is HIV/AIDS, a very dangerous virus, but on the other hand, the protection is very simple – using condoms, which protects us against many others sexually transmitted diseases. So my practical part is making our sexual life safer. I am not a scientist to do some great medicine, but I have got an idea. What does everybody do before having sex? Everybody takes off jeans or pants. My idea is, that we can put a small applique near the zipper from the internal side, I have rather drawn a picture, with an accurate text. Such as; SEX = CONDOMS! or something like that. When people have their jeans on, It will be invisible, but every time they undo the zipper, they will see that text. After some time people will connect the intimate part of their body with that fact and maybe they will start using condoms more often.

I have written to you, because you are a producer of quality jeans and I want to hear your opinion. Whether it is possible to put this applique there and if it was expensive, or if there is a chance to make a collection with my improvement.

I think that you can help with this problem, you can prevent the transmission of HIV and other deadly illnesses. It can also be an interesting way of advertising.

I hope you will reply me soon, thank you for your time.

Yours faithfully, Pavel Škrobánek